

BÁCSMEGYEI NAPLÓ

XXVI. évfolyam

Szubotica, SZOMBAT 1925 május 30.

145. szám

Megjelenik minden reggel, ünnep után és hétfőn délben
Telefon szám: Kiadóhivatal 8—58. .: Szerkesztőség 5—10

Előfizetési ár negyedévre 135 dinár

Szerkesztőség: Aleksandrova ul. 4. (Rossia-Foncière-palota)
Kiadóhivatal: Subotica, Aleksandrova ul. 1. (Leibach-palota)

A legszentebb egység

Az orosz színészeket, a Hudozszerztveni Teater tagjait, akiket beogradi, zagrebi, noviszadi és subotica vendégszereplésük után most tüntető lelkesedéssel s a meleg siker hódolatával köszönt a budapesti közönség, az orosz színészeket olyan szavak köszöntötték Budapesten s az orosz színészek olyan szavakkal köszönték meg az ünneplést, melyek áthallatszanak az országhatárokon túl is. A művészetben mindig összetalálkozunk, a művészetben testvérek vagyunk — mondotta társulatuk vezetője, válaszolva az üdvözlő szavakra — hiába állítottak egymással szembe bennünket ellenségként, hiába nyomtak a kezünkbe fegyvert, hogy gyilkoljunk egymást, egymásra találunk és összeölelkezünk, ha felgördül a függöny.

Harc közben hallgatnak a muzsák — mondja a latin közmondás, de a közmondás csak fél-igazságot mond. El kell hallgatni a muzsákat, hogy harcolni lehessen. Amíg dal szárnyal, kép gyönyörködhet, vagy lelkesít, addig nem lehet elkezdni a harcot. Csak a művészet bezárt kapujára lehet kifüggeszteni a mozgósítási parancsot. Mert a művészet testvérré tesz, a művészet megbocsátó szeretetet ültet a lelkekbe, a művészet mélyebbé teszi a kézszorítást s egymás felé tereli a szíveket. Egy atyának gyermekei egymás ellen ronthatnak, de egy muzsának megigézettjei nem. Amíg a művész beszél, el kell hallgatni a politikusnak. Amíg művész megszólaltathatja hangszerét, megszólaltathatja a színeknek, formáknak és anyagnak szépségét, addig hazug rikácsolás marad minden uszító hajrá s a vérgőzös téboly minden lázító fogadkozása.

Azokkal a szavakkal köszöntöttük mi is az oroszokat, mikor világot járó vándorutakban hozták sodródni, mint amilyenekkel most ők köszönnek meg Budapest hódolatát. Nincs nagyobb átfogó erő, nincs kiegyenlítőbb harmonia, mint a művészet. — Goethét, Shakespearet, Dosztojevskijt, Michelangelot és Beethovent minden nép a magáénak tekintheti. Ők alkotják meg az igazi népszövetséget, mely a wilsoni népek szövetségénél hatalmasabban védi, oltalmazza a testvériségnek, az emberi szolidaritásnak gondolatát.

Miért van mégis, hogy azok, akik őszintén akarják a megértést, az egymás mellett élő s egymás mellé rendelt népek testvériségét, törvényekkel, rendeletekkel és hatósági intézkedésekkel igyekeznek formálni az ele-

ven életet s nem a művészet erejével, mely túléli minden törvényt, tulharsog minden intézkedést s melynek örökvolta mellett minden muló rendszabály eltörlül. Miért nem látják meg az életünk felelősei, hogy egy színházi előadás többet tud tenni a megértés jegyében, mint a szabályrendeletek és hatósági intézkedések tömege. Hiába hoznak a fák növéséről, a virágok nyílásáról törvényt. A virág mégis arra fog fordulni, ahonnan a fényt és meleget kapja s a fa nem úgy terebélyesedik, ahogy az emberi értelem meghagyja neki, hanem ahogy vegetatív ösztöne parancsolja. Füre, fára, virágra hasztalan hoznak törvényt, legfőbb törvényhozójuk a föld, a víz és a nap melege marad. Miért akarják akkor törvények kalodájába csak az emberi szívet zárni, amikor az ember is a természet

nagy melegházában él s élete éppen olyan függvénye az örök rendnek, mint a fűszálé s az egy napig élő bogaré. Aki magához akarja kötni az embertömegeket, ne láncsal kösse és ne ostorral kényszerítse magához. Gyujtson máglyákat a sötét éjszakában, mert csak a fény vonz és csak a melegség hív.

Minden színpad, akárhogy da-dognak is rajta, minden könyv, minden hangverseny és kép a kultura fényét és melegét fokozza. Minden elnémitott szó, minden lezárt színpad egy-egy vizsugarat vezet a szent tűzhöz. Ha a magyarok hódolattal tudják ünnepelni a művészet szent vándorait, akiknek egyetlen szavát sem értik, csak a művészetüket, miért sajnálják tőlünk azt a pislákoló fényt, azt a lehetetnyi meleget, amit meg tudunk őrizni a magyar kultura kihűlő tűzhelyén?

Az ellenzék vádindítványt nyújt be Lukinics igazságügyminiszter ellen

Takarékossági bizottságok alakultak a minisztériumok gazdálkodásának ellenőrzésére — A parlament ülése

Beogradból jelentik: A parlament pénteki ülését tíz óra előtt néhány perccel nyitotta meg Trifkovic Márkó elnök. Az ülés mindjárt meglehetősen viharosnak indult.

A formalitások elintézése után az elnök előbb Zsebot szlovén néppárti képviselő kérdésére tolmácsolta a pénzügyminiszter válaszát a maribori kerület nyugdíjasai ügyében, Vujics Demeter földmivespárti képviselőnek pedig arra a kérdésére, hogy a panasz-és kérvénybizottság jelentéseit miért nem vizsgál a parlament plénuma elé, azt válaszolta, hogy a jelentések még nem érkeztek meg. Ezután az elnök Moszkovljevic földmivespárti képviselő ama kérdésére adta meg a választ, hogy az elnökség miért nem tesz semmit egyes képviselők ellen, akik az ellenzéki szónokokat állandóan akadályozzák beszédük megtartásában, sőt fizikai leszámolással is fenyegetőznek, köztük a parlament két titkára is.

Trifkovic elnök válaszában kijelenti, hogy az elnökség mindig eljár a rendzavaró képviselők ellen, akár a többségi, akár a kisebbségi pártokhoz tartoznak. Sajnálja, ha megtörtént volna, hogy az elnökség tagjai is résztvettek a botrányokozásban.

Moszkovljevic nincs meglegedve az elnök válaszával. Példákat hoz fel arra, hogy az ellenzéki képviselőket a szónoki emelvény elhagyására kényszerítették. Ha ez így folytatódik tovább — mon-

dotta — lehetlenné válik a szabad véleménynyilvánítás a parlamentben. A zavaroknak a legfőbb oka az, hogy a ház két alelnöke nem tudja az üléseket vezetni és nem tartják be a házszabályokat. A rendbontók közt tevékeny részt vesznek Popovic Toma és Kobaszica Sztjepán, a parlament titkárai.

Trifkovic elnök hangsúlyozza, hogy az elnökség szolidárisan felelős a nemzetgyűlés rendjéért, de a legnagyobb szakértelemmel rendelkező elnök sem tudja feladatát betölteni, ha maguk a képviselők nem igyekeznek az ülések rendjét és méltóságát megőrizni.

Popovic Toma személyes kérdésben kér szót. Kijelenti, hogy éppen a földmivespárti és klerikális képviselők idézik elő a legnagyobb rendzavarásokat.

A szlovén képviselők viharos tiltakozással fogadják Popovic szavait, különösen a „klerikális” jelző ellen tiltakoznak.

Kobaszica Sztjepán szintén személyes kérdésben szól és visszautasítja azt a vádat, hogy ő, mint a parlament titkára, a legnagyobb rendbontó.

Szmodelj szlovén képviselő emelkedik ekkor szólásra és ismételt tiltakozását jelenti be a „klerikális” jelző ellen. Tudomására hozza a nemzetgyűlésnek, hogy pártjuk hivatalos neve Jugoszláv Néppárt. Szavait nagy lármával követi, miközben Pribicsevics a szlovén képviselők csoportja felé kiált

valamit, amit azonban a zaj miatt nem lehet meghallani. A szlovén képviselők helyeikről felugrálva kiáltozzák:

— A miniszter sérteget bennünket!
— Szégyen, gyalázat! — kiáltja Pribicsevics felé izgatottan Zsebot.

Az elnök rendreutasítja a zajongókat, mire ezek követelik, hogy Pribicsevicset utasítsa rendre. Az elnök ekkor rendreutasítja Popovic Tomát a „klerikális” szó használata miatt.

Popovic Toma kijelenti, hogy nem volt szándékában megsérteni a jugoszláv klub tagjait s csupán megszokásból használta a „klerikális” kifejezést. Ha azonban emiatt megsértődtek, bocsánatot kér az akaratlan sértésért.

— Rendben van, tudomásul vesszük — mondják a szlovének, mire az elnök visszavonja Popovic rendreutasítását.

Ezután Gyurics Márkó igazságügyminiszter választ ad Zsanics horvát egységspárti képviselő kérdésére, hogy miért nem reszik közzé az 1921. évi népszámlálás statisztikáját. Kijelenti, hogy erre nincs megfelelő költségvetési fedezet. Zsanics a választ nem veszi tudomásul.

Már jóval tízenegye óra után térnek át a napirendre: A mezőgazdasági hitelről szóló törvényjavaslat vitájának folytatására.

A földmiveshitelekről szóló javaslat vitája

Az ülés első szónoka Kulovec klerikális, aki élesen támadja a törvényjavaslatot. Szemére hányja a miniszternek, hogy a javaslat elkészítését megelőzően nem tanácskozott a szövetkezetek főszövetségével.

— A jelenlegi szövetkezeteket — mondotta Kulovec — a javaslat tönkreteszi, mert az állam nem lesz abban a helyzetben, hogy a földmiveseket ellássa megfelelő hitellel.

Jankovic radikális szólal fel ezután. Védelmébe veszi a javaslatot és kritizálja a szövetkezetek működését. Jankovic után még Kulovec személyes kérdésben szólal fel, majd az elnök berekeszti az ülést. A következő ülés napirendjén a javaslat feletti vita folytatása és az igazoló bizottság jelentése szerepel.

Pasics a királynál

Politikai körökben péntekre várták Pasics miniszterelnöknek Radics Pavleval való tanácskozását, amely azonban elmaradt. Hír szerint Pasics szombatra hívta meg Radics Pavlet tanácskozásra.

Pasics miniszterelnök délelőtt egy órai kihallgatáson volt a királynál és a sűrűn megisméltető kihallgatások politikai körökben arra a feltevésre adnak alkalmat, hogy az udvar és a kormány

között nézeteltérések vannak. Egyes kombinációk szerint Pasics Nikola kihallgatásai a szerb-horvát megegyezés kérdésével vannak összefüggésben. Az udvar a horvátokkal való megegyezésnek minél gyorsabb létrehozását kívánja, míg Pasics helyesebb taktikának tartja a megegyezés időpontjának eltolását.

A kormány tagjai közül a délután folyamán Lukinics igazságügyminiszter, Zserjav erdőügyi miniszter és Uzunovics építésügyi miniszter voltak kihallgatáson a királynál. Hír szerint Lukinics igazságügyminiszter néhány halálos ítéletet is Ófelsége elé terjesztett.

Az ellenzék tanácskozásai

Pénteken délután az ellenzék vezetői tanácskozásra jöttek össze, amelyen Radics Pavle is megjelent. Az ülésen Pesics Dragutin jelentést tett a Thurn-Taxis-ügyben folytatott vizsgálata eredményéről. Hír szerint az ellenzéki pártok Pesics jelentése alapján együttes vádiratot terjesztenek be Lukinics igazságügyminiszter ellen a Thurn-Taxis-féle birtok feloldása miatt. Az ellenzéki politikusok szerint Lukinics ellen súlyosan terhelő adatok vannak.

Az ellenzéki pártok tanácskozásával egyidejűleg ülést tartott a Radics-párti képviselők klubja is, amelyen Lorkovics képviselő elnökölt. Az ülésen, amelyen a politikai helyzetet vitatták meg, később Radics Pavle is megjelent és beszámolt az ellenzéki pártok vezetőivel folytatott eddigi tanácskozásairól.

A pénzügyi bizottság ülése

A pénzügyi bizottság pénteken délután dr. Radonics Jovan elnöklétével ülést tartott.

Az ülés napirendjén a pénzügyminiszternek az a javaslata szerepelt, hogy a pénzügyi bizottság vizsgálja át az egyes minisztériumok gazdálkodását és

nagyobb takarékosagra hívja fel a minisztériumokat.

A pénzügyminiszter javaslata fölött széleskörű vita indult meg, amelyben Kumanudi, Setyerov és Veljkov demokraták, Pusenyák klerikális, Zsanics Zajednica, Gavrilovics radikális képviselők és Stojadinovics pénzügyminiszter vettek részt. Az ellenzéki szónokok kifejtették, hogy a pénzügyminiszter későn jött rá, hogy takarékoskodni kellene és szemére vetették a különböző hiteltulépéseket és rendkívüli hiteleket.

Kumanudi volt pénzügyminiszter hivatkozott arra, hogy az 1922. évi költségvetésben már keresztülvitték a takarékoság elvét, sőt a pénzügyi törvényben biztosították a pénzügyi bizottságnak széleskörű ellenőrzési jogát a költségvetési hitelek felhasználását illetőleg. Követelte, hogy törvény útján állítsák vissza a pénzügyi bizottság ellenőrzési jogát.

Zsanics többek közt azt a kérdést intézte a pénzügyminiszterhez, hogy mennyibe kerültek a legutóbbi választások és mit költöttek

a tisztviselők, tanárok és tanítók áthelyezésére.

Stojadinovics pénzügyminiszter röviden válaszolt a vitában elhangzottakra és visszautasította az ellenzéki vádakát.

Ezután rátértek a takarékosági bizottságok megválasztására. Három tíz-tíz tagból álló bizottságot választottak. Az első bizottság hatáskörébe a legfőbb állami igazgatás, az állami jövedelmek, a tartalék-hitelek, a miniszterelnökség, külügyi, pénzügyi, hadügyi, belügyi és földművelésügyi minisztériumok tartoznak és elnöke Nesics Ljuba lett. A második bizottság hatásköre az igazságügyi, közoktatásügyi, erdő- és hányaügyi, agrárreform, igazságügyi és vallásügyi minisztériumokra terjed ki és elnöke Popovics O. Dobra. A harmadik bizottság hatáskörébe a közlekedésügyi, építésügyi, postaügyi, kereskedelemügyi, szociálpolitikai és törvényegységesítő minisztériumok tartoznak és elnöke dr. Popovics Szvetisláv volt közlekedésügyi miniszter lett

Novisad új városatyái

Kinevezték a kiszélesített tanács új tagjait

Tizenegy tag képviseli a nemzeti kisebbségeket

Pénteken érkezett le Novisad város hatóságához a belügyminiszter új rendelete, amellyel Novisad város képviselő-testületét kinevezte.

A kiszélesített tanácsnak 108 tagja van, amelyből 80 hely a radikálisoknak jutott, 28 a többi pártok közt oszlik meg. A városatyalístát a noviszadi radikális-párt állította össze s a belügyminisztérium egész terjedelmében elfogadta.

A kinevezett új tagok a következők: Avramovics Ilija iparos, Antonics Milán gazda, Báics Luka, Balázs Lázár gazdák, Bélics Dimitri kereskedő, dr. Bogdan Milos ügyvéd, Brzak Péter, Brkics Stevan, Bugarszki Velimir gazdák, Harsányi András kereskedő, Vlakovics Mirko, Vlaskalics Vlada gazdák, Vlicsek Predo iparos, Wolff Samu kereskedő,

Vujosevics Radován vámspeditor, Vučkov Milán kereskedő, Gavrilovics György, Gacsulics György gazdák, Grossinger János gyógyszerész, Gruics Milán és Mita iparosok, Grosics Gruja újságíró, Davidovac Áca kereskedő, Dimitrievics Dragutin tanító, Dimitrievics Mladen gazda, Dimics Lázár tanító, Dobanovacs Riko iparos, Drinakovics István iparos, Ernst Bernát kereskedő, Zsivojin Koszta kereskedő, Zsikics Luka gazda, dr. Ilics Brankó orvos, dr. Ilics Rádó ügyvéd, Jakovljevics Pál kereskedő, Jovanovics Váza Vakin gazda, Jovics Joca plébános, Juhász Pál, Kavcsics Száva, Katyanszki Radován, Kerac Száva gazdák, Kiszeliczki János hivatalnok, Klicin Mita szerkesztő, Kovacsics Száva gazda, Kolarszki Veszelin

kereskedő, Kohn Gyula József kereskedő, Krsztics Ilija, Kuzmanovics Mirko gazdák, Lázics Sztankó kereskedő, dr. Latinesics János ügyvéd, Nagy Sándor nyugalmazott tisztviselő, Letics János, György, Luka és Stevan gazdák, dr. Masuzki György ügyvéd, Maletics Luka kereskedő, dr. Markovics Alekszander ügyvéd, Matics Váza tartományi pénzügyigazgató, Menrath József kereskedő, Miatovics Stevan gazda, dr. Milutinovics Aleksza ügyvéd, Miadragovics Glisa tanár, Mirkovics Glisa tanár, dr. Mogin Váza orvos, Mojac György kereskedő, dr. Mocs Sándor ügyvéd, Mudrok András és Muntán György gazdák, dr. Nedeljkovics György, dr. Nenadovics János orvosok, Nikolic Bozsidar, Obradovics Pál, Peics Váza gazdák, Pervan János iparos, dr. Petrovics Milán tanár, dr. Petrovics Nikola, Piszarevics Stevan iparosok, dr. Popov Milos közlegyző, Popovicki Pavle képviselő, Popovics Daka mérnök, dr. Popovics Jesta ügyvédjelölt, Radonovics Sztóján gazda, Radivojevics Stevan mérnök, Raikovics Dragomir hivatalnok, dr. Raikovics Misa orvos, Rakics Milutin és Toma gazdák, dr. Resch Ferenc ügyvéd, Saramb Lázár gazda, Saratlics Milán kereskedő, Svercsevics János gazdálkodó, dr. Szekulics Milán ügyvéd, Szivacski János gazda, Simics Koszta cipész, Stojkovics Milutin kereskedő, Tatics Pál újságíró, dr. Csirics Milos ügyvéd, Csulina János kereskedő, Fajtš Gyula kereskedő, Fajtš Ferenc plébános, Frotucán Joja gazda, dr. Lusztig Nándor ügyvéd, dr. Rasko József ügyvéd, Csidlik Ferenc iparos és Csillics Péter iparos.

A 108 kinevezett tag közül csak tizenegy képviseli a nemzeti kisebbségeket, foglalkozás szerint pedig a tagok a következőképpen oszlanak meg: 39 gazda, 14 iparos, 18 kereskedő, 1 gyógyszerész, 2 pap, 1 ügyvédjelölt, 12 ügyvéd, 3 újságíró, 5 orvos, 5 hivatalnok, 2 mérnök, végül 6 tanító és tanár.

Az, hogy a kiszélesített tanács tagjainak kinevezése eddig késett, bonyodalmat idézhet elő a városi közigazgatásban. Novisad január elseje óta költségvetés nélkül van és a városi tanács most akarta összehívni a közgyűlést a költségvetés letárgyalására, miután a régi kiszélesített tanács tagjai a bizottságokban már letárgyalták azt. Az új kiszélesített tanács kinevezése következtében most a költségvetés bizottsági tárgyalását is újból kell kezdeni, ami késlelteti a költségvetés megszavazását

TUDJA-E...?

TUDJA-E, hogy utóbb mennyi európai arany vándorolt át az amerikaiakhoz az új világba?

Erre a kérdésre felel sir W. Janson, az angol alsóház tagja, aki szerint a világ összes aranypénzkészletének a 45%-át az Egyesült-Államokba vitték.

A földön lévő aranykészlet értékét a háború előtt kétmilliárd font sterlingre becsülték.

Ennek most majdnem a fele Amerikában van, részint az ottani államkincstárban, részint a bankok pánceszobájában. A megmaradt aranyból 12 és fél % Angliáé, 22% Franciaországé, Olaszországé, Japán és Spanyolország közt oszlik meg, Németországé 2%, Hollandiáé 2 és fél százalék, a megmaradó 15% pedig a többi országoké, népeké.

Ez azonban csak az aranypénzre vonatkozik. A nyersarany 70%-a az angol birodalomé.

*

TUDJA-E, hogy Jack London, az amerikai író, ki oly gyengéd barátja volt az állatoknak, hogy még a tigrisnek is védelmére kelt az állatszeliidítőkkel szemben, milyen vihárt támasztott egyik könyvével -- "Michael, -- a cirkuszi kutya" -- Franciaországban?

Regényét franciára is lefordították, amely oly nagy hatást keltett, hogy

az állatbarátok, az állatvédő-egyesületek támadták a cirkuszosokat, az állatszeliidítőket, követelték, hogy semmiféle állatprodukciót ne lehessen bemutatni.

Az artisták védelmezték a maguk jogát.

Jack London kipicézte regényében azokat az embertelenségeket, melyeket az állat idomításánál elkövetnek az idomárok. Már előszavában állást foglal. Kereken kijelenti, hogy ellensége az állatok idomításának. Így inti az olvasót:

— Valahányszor a színházban, valamely mulató színpadán állatszám következnek, vagy kitanított állatokat mutatnak be önöknek, azzal fejezzék ki helytelenítésüket, hogy egyszerűen hagyják ott a színházat.

Csak hogy, amint az artisták kimutatják, az író önmagának mond ellent. Könyve első részében azt bizonyítja, hogy jószággal, szeretettel, minindent lehet elérni egy kutyánál. Sőt, bebiztosítja, hogy a vele szemben alkalmazott durvaságok semmi eredményre se visznek. Hasonló elmentmondást fedeztek föl regénye több helyén is. Jack London más helyütt így ír:

— Erre az állatszeliidítő megváltoztatta módszerét. Kevésbé verte meg a majmot, de ezt következtetesen megtette minden előadás előtt. Az eredmény jó volt, noha ettől a veréstől a többi majmok csak megmakacsodtak,

Minden állatszeliidítő ezen a véleményen van. Aki nem szereti az állatokat, nem is lehet jó állatszeliidítő.

— Az állatszeliidítő mestersége — mondja Bidel — kizárja azt, hogy gyűlölhessen az állatot, ellenkezőleg, alig van állatszeliidítő, ki ne rajongana értük.

Az idomítás természetesen fenytéssel is jár. De, kérdezik az artisták (teljes joggal), vajjon ha egy oroszánt megostorozunk, vagy elcsütünk előtte — ijesztésül — egy pisztolyt, olyan embertelen dolog-e az, hogy megrójanak bennünket érte, nem hasonlít-e inkább ahhoz a nyakleveshez, melyet a sodrából kihozott anya ad engedetlen gyermekének?

A nevelés nem megy simán. Évezredek óta alkalmazzák a parasztlak az ösztökét, ökreik serkentésére, a lovasok a korbácsot, ostort, sarkantyut. Az állatot arra kell kényszeríteni, hogy két érzés, egy kellemes és egy kellemetlen között válasszon. De aki kellemetlen érzésről beszél, nem beszél okvetlen fájdalomról is. Kétségtelen, hogy az idomítással járó munka kellemetlen az állatnak. Ellenben kellemesebbnek érzi-e magát a kisdíák, vagy az inas, vagy az az ujonc, ki a faluról először jön föl a városba és a kaszárnyába lép.

Nyugodjunk bele: ez az általános törvény, mely embereket, állatokat egyformán nyűgöz. Miután az álla-

tot már kiidomították, egyik idomár se olyan bolond, hogy rosszul bánjon vele, hiszen az rengeteg vagyont jelent számára, jóléte forrását s tőle függ egész jövődjéje is.

*

TUDJA-E, hogy ma már nemcsak híres írók, színésznők, politikusok adnak autogrammot, hanem egy kutya is?

Az Observer közli, hogy Rin-Tin-Tin, az a kutya, melyet mi is megbámultunk a mozikban, a record-dog, amint az amerikaiak nevezik, tulajdon kezével, vagy praclijával kanyarintja oda nevé s nagy összeget fizetnek autogrammjáért.

Rin-Tin-Tin-t Belgiumban nevelték, rendőrkutyának, háborús szolgálatra, 1918-ban született Elzászban, majd a háború végén Amerikába vitte egy aviatikus, ki fölsimerte kiváló képességét, kitaníttatta, majd eladta egy filmgyárnak, ahol Rin-Tin-Tin nemsokára kutyastárrá küzdötte föl magát.

Mint hogy a vetélkedő filmvállalatok más kutyákat is föléptettek, a vállalat igazgatója minden Rin-Tin-Tin-film elé a kutya sajátkezü aláírását vetíti oda, élethű másolatban.

Nem szükséges a keresztvonása, mint az analfabétáknál.

Rin-Tin-Tin tud írni. Az mondják, hogy jobban, mint sok író.

K. D.

KISEBBSÉGI ÉLET

•••

A *Journal de Geneve* című svájci világlap igazgatója, dr. *Chaprisat*, aki hosszabb időt töltött Erdélyben, a kolozsvári sajtó képviselői előtt nyilatkozott romániai tapasztalatairól:

— Meg vagyok győződve — mondotta —, hogy Románia most még a szerveződés állapotában van, ez az állapot azonban nem fog sokáig tartani. A kisebbségi kérdést — amely Románia határain kívül is nyugtalanítja a közvéleményt, — véleményem szerint idővel kedvező módon lehet megoldani. A kisebbségek összes vezetőférfiai, akikkel alkalmam volt beszélni, kijelentették, hogy lojális román állampolgárok akarnak lenni, de az a kívánságuk, hogy teljesen egyenrangú elbánásban részesüljenek a román nemzetiségű lakossággal. Abszurdumnak tartom irredentizmusról beszélni Románia bármely részén is, ezt a vádat csak azok a túlzó sovinszták emelik az erdélyi magyarok ellen, akik ebből akarnak maguknak politikai tökéletet kovácsolni. A román nép azonban hamarosan rájön, hogy nem szabad hitelt adni a bajkeverőknek, hanem őszinte jóakarattal kell a kisebbségekhez közelednie.

*

A *bukovinai rutének* panaszát fogja legközelebb tárgyalni a Népszövetség, amelyhez még a múlt hónapban a görög-katolikus rutének petíciót terjesztettek be *Dutczak* csernovitzi ügyvéd útján. A petícióban a bukovinai rutén kisebbség tiltakozik a román közoktatásügyi miniszter törvénytelen rendeletei ellen, melyek végrehajtása a rutének vallási oktatását veszélyezteti. A petíció kifejti, hogy az 1595. évi december 25-iki pápai bulla, amely megállapítja egyházuk alkotmányát, világosan kimondja, hogy az egyházi szervezetben az eddig szokásban volt kis orosz nyelv használata marad érvényben. Amíg Bukovina Ausztriához tartozott, a vallásoktatás zavartalanul rutén nyelven folyt. A petíció a párisi kisebbségi szerződés értelmében a ruténnyelvű vallásoktatás visszaállítását kívánja és kéri az állandó nemzetközi bíróság jogi véleményének kikészítését. A Népszövetség főtitkársága elfogadta a memorandumot és válaszába céljából kiadta a román kormánynak. Duca külügyminiszter válaszában arra hivatkozik, hogy a rutén görögkatolikusok száma Bukovinában mindössze 26.000 lélek és azért vezették be iskolákba a román tankönyveket használatát, mert Galiciában kiadott régi tankönyvek helyett nem akarnak újakat kiadni és a közoktatásügyi miniszterhez jóváhagyás végett beterjeszteni.

*

A *csehszlovák kormány* az impériumváltás után, amikor a magyar tisztviselők sztrájkba léptek, egész Szlovénkóban elbojcsajította a magyar vasutasokat. Érsekújvárott, a köztársaság egyik legnagyobb vasúti gócpontjában, négyezer család vesztette el kenyereit, akik hosszú évek folyamán nagy nyomorba jutottak. Az elkeseredett vasutasok most Holota János dr. városbíróval az élükön küldöttéssel keresték föl Pozsonyban Kállay dr. teljhatalmu minisztert, hogy helyzetük megjavítását kérjék. Kállay dr. kijelentette, hogy igyekeznék fog ezt a kérdést, melynek elintézését a kormány amúgy is bizta, a legnagyobb megértéssel és közmegelégedésre megoldani. Az ő intenciója az, hogy csakis a sztrájkvezérek bűnhődjenek, azokat pedig, akiket jelszavakkal behajszoltak a sztrájkba, enyhébb elbírálás alá fogja venni és vagy nyugdíjazza őket, vagy pedig végkielégítést kapnak. A döntést a teljhatalmu miniszter a közeljövőben kilátásba helyezte.

*

A *községi autonómia* mellett nagy beszédet mondott a román kamarában Maniu nemzetipárti képviselő. Ha auto-

nómia és decentralizációt kérünk — mondotta —, még nem jelenti azt, hogy a federalizmusnak vagyunk a barátja. Az Erdélyben látottak alapján nyert tapasztalatok meggyőzték minket arról, hogy a federalista közigazgatás gátolja a lelkek egyesítését. A népnek szüksége van autonómiára, mert különben nincsen biztosítva a községek fejlődése. Ez a fejlődés pedig magával hozza kulturális, nemzeti és szociális fejlődésünket. A népnek kell kormányoznia önmagát.

A választott községi tisztviselők száma elenyészően csekély a kinevezett tisztviselők mellett. A nép igazi képviselői nem lesznek helyeiken, és ennek a közigazgatásban való részvétel csökkenése, végül pedig a teljes elidegenedés lesz a következménye. Romániának becsületbeli kötelessége, hogy az aláírt békeszerződéseket megtartsa, és vaksággal van megverve az a kormány, amely az ország kisebbségeit lehetetlen rendelkezésekkel akarja tönkretenni.

A kormány tiltakozott Szófiában a bandabetörések miatt

Három helyen törtek be az országba a bolgár bandák

Beogradból jelentik: Az utóbbi időben a bolgár bandák három helyen törtek be az SHS. királyság területére: *Krtovonál, Pocsanénál és Strumicánál*. A jugoszláv fegyveres erők ezeknek a bandáknak egy részét megsemmisítették, több bolgár rablót pedig elfogtak, akik kihallgatásuk során bevallották, hogy bolgár területen szervezték meg őket és Bulgáriában még több banda áll készen arra, hogy betörjön az SHS. királyságba.

A külügyminisztérium a bandabetörések ügyében utasította *Rakics* Milán szófiát követet, hogy a bolgár kormánytól a legerélyesebben tiltakozzon a bandamozgalmak eltűrése miatt. *Rakics* követ a kormány tiltakozását pénteken tudomására adta a bolgár külügyminisztériumnak, amely sajnálkozását fejezte ki és kijelentette, hogy a jövőben a bolgár kormány még fokozottabb gondot fordít a komitácsi-bandák szétugrasztására.

Az angol minisztertanács visszautasította a francia biztonsági javaslatot

A Baldwin-kormány megfenyegeti Franciaországot

Londonból jelentik: A pénteki minisztertanács több óra hosszat tartott és kizárólag a német biztonság kérdéséről szóló francia jegyzékkel foglalkozott. Jól értesült politikusoknak az a nézetük, hogy a minisztertanács határozatai fontosságában felülmúlják mindazokat a határozatokat, amelyeket az angol kormány azóta hozott, mióta nyilvánosan tárgyalják a biztonság kérdését. Az angol kormány határozatának tartalma a következő:

1. Az angol kormány nincs abban a helyzetben, hogy a francia jegyzékben formulázott álláspontot formális és anyagi tekintetben megdévá tegye.

2. Az angol kormány figyelmeztetni fogja a francia kormányt, hogy ez a jegyzék semmiképpen sem alkalmas arra, hogy a biztonság kérdésében való tárgyalások megkezdését lehetővé tegye.

3. A francia kormányt figyelmeztetni fogja az angol kormány arra, hogy most, mégpedig a lehető leg-*rovidebb időn belül* választania kell a francia kormánynak aközött, akar-e biztonsági paktumot kötni

Angolországgal, Belgiummal és Németországgal, mégpedig a német javaslatok alapján, kizárólag a nyugati határookra szorítkozva, vagy pedig inkább választja azt a lehetőséget, hogy katonai szerződést köt Lengyelországgal, Belgiummal és Csehszlovákiával biztonsága érdekében. Kijelenti azonban az angol kormány, hogy ilyen szövetségben a maga részéről semmiképpen sem vehet részt.

4. Az angol kormány figyelmezteti a francia kormányt arra, hogy ha Franciaország Németország katonai bekerítésének politikájára szánja el magát akkor az angol kormány más európai politika formulázását fogja fontolóra venni és Franciaország Anglia támogatására egy kontinentális háborúban semmiképpen sem számíthat.

5. Angolország semmiképpen sem engedi Németország akaratának megkötését a keleti határ revíziója és az Ausztriával való csatlakozás kérdésében, amennyiben ez a megkötés a népszövetségi tételek 19-ik szakaszán és a békeszerződés 20-ik pontján tulmenne.

Kanadán keresztül is visszatérhet Amundsen

Norvégiában még biznak az expedíció sikerében

Osloból jelentik: A Fram fedélzetéről érkezett megnyugtató táviratok következtében a közvélemény nyugalma kezd visszatérni és általában ismét bizakodó hangulat kerekedik felül. Most már mindenki újra bizik abban, hogy Amundsennek sikerülni fog hajóhoz visszajutni. Hozzájárulnak a közvélemény megnyugtatóhoz azok a hírek is, amelyek Amundsen repülőgépeinek esetleges pusztulása esetén a visszatérési lehetőségeket világítják meg. *Bernier* sarkkutató közölte, hogy Amundsennek indulása előtt hosszabb levelet küldött, amelyben pontosan leírta számára az esetleges gyalogos visszatérés útját. Ebben a levélben *Bernier* megjelölte mindazokat a helyeket, ahol élelmiszerkészletek vannak. Az első ilyen lerakát 413 mérföldre van az északi sarktól, tehát jóval hamarabb elérhető, mint eddig hitték. Ezt az élelmiszer-

állomást annakidején *Nansen* létesítette. Amundsennek valószínűleg nem fog nagyobb nehézségbe kerülni ezt a helyet elérni, ahonnan azután már könnyűszerrel eljuthat *Ellsmoreland*-ba és a *Sabine-fokig*, ahol újabb élelmiszerkészletek vannak.

Ezek az élelmiszerállomások lehetővé fogják tenni Amundsennek, hogy végre is eljusson a *Hudson-öböl északi partvidékére*, ahol már kanadai csendőrségekkel találkozhatik.

Arnold Liebes, aki két évvel ezelőtt az alaskai *Barrow-foknál* segített Amundsennek kikötő-telepet létesíteni arra az esetre, ha az expedíció kedvezőtlen szelek félreterelnék a sarkvidéken, az egyik prémvadász-vállalat tulajdonában levő *Brower* nevű hajót, amely ezidő szerint a *Lawrence-szigetek* mellett a *Behring-tengeren* horgonyoz, drótnélküli táviró útján felszólította, induljon az

onnan háromszáz mérföldnyire fekvő *Hope-fokra* és keresse ott Amundsen nyomait. Arra a lehetőségre gondolnak ugyanis, hogy az expedíció Alaszkában szállt partra. A hajó szikratáviró útján azt válaszolta, hogy utnak indul, mihelyt az időjárás megengedi. *Liebes* reméli, hogy Amundsen kutyaszánokkal a *Barrow-fokról* a *Hope-fokra* juthatott.

Berlinből jelentik: *Nansen* Frithjof, a világhírű sarkkutató, aki pénteken Berlinbe érkezett, kijelentette, hogy *bizik* Amundsen visszatérésében. Véleménye szerint repülőgépről nem lehet pontosan megállapítani a leszállás helyét, ezért Amundsennek valószínűleg nagyobb utat kellett megtennie leszállása után a földrajzi sarkpontig. Ezt a napállásból lehet pontosan megállapítani, amihez azonban legalább tizenkét órai időre van szükség.

Megsemmisítették az adókvetések a topolai járásban

Uj tárgyalást rendeltek el az adók megállapítására

A topolai járás nyolc községe — mint a *Bácsmegyei Napló* annak idején jelentette — május 8-án memorandumot intézett a pénzügyminiszterhez, amelyben a topolai járásban történt hadinyereség-, jövedelmi- és vagyonadó-kivételek megsemmisítését kérték. A memorandumban a topolai járás lakossága rámutatott a szembevetendő különbségekre a topolai járás és más járások adókvétele között és számszerű adatokkal bizonyította be, hogy a topolai járásban lényegesen magasabb adókules alapján vetették ki a hadiadókat, mint másutt.

A memorandumot dr. *Radonics* Jován, *Sztrilics* Béla és *Markusev* Milán radikális képviselők nyújtották át a pénzügyminiszternek, aki előtt személyes tapasztalataik alapján maguk is igazolták, hogy a topolai járásban igazságtalanul történt az adókvételek. A képviselők intervenciója eredménnyel is járt és a pénzügyminisztérium most megsemmisítette a topolai járásban az adókvételeket és új tárgyalást rendelt el az adók megállapítására.

Nem helyezik át a novisadi semmitőszéket

A hétszemélyes tábla nem tud a semmitőszékek egyesítéséről

Zagrebból jelentik: A beogradi sajtó közlései szerint, mint ismeretes, az igazságügyminiszter határozta, hogy az alkotmány értelmében az országban működő semmitőszékeket a legközelebb egyesíteni fogja Zagrebben.

A *Bácsmegyei Napló* tudósítója ez ügyben felekezte dr. *Badaj* Sándort, a zagrebi hétszemélyes tábla elnökét, aki a semmitőszékek koncentrációjáról a következőket mondta:

— Az alkotmány ugyan úgy intézkedik, hogy az egész országban egy semmitőszék lehet Zagrebben, de még eddig nem értesültem arról, hogy az alkotmány rendelkezéseit végre szándékozik a kormány hajtani, amiből a magam részéről arra következtetek, hogy erre a közel jövőben nem is fog sor kerülni.

A zagrebi bíróság körében nem tartják valószínűnek, hogy az egyesítést az igazságügyminiszter hamarosan keresztülviszi, már csak azért se, mert a különböző semmitőszékeket a zagrebi hétszemélyes tábla kis épületében nem is lehetne elhelyezni, nem szólva arról, hogy a bírósági tisztviselők lakáskérdésének megoldása is komoly nehézségekbe ütközik. A semmitőszékek egyesítését csak új bírósági palota építésével tudja a kormány keresztülvinni, ezt is természetesen hosszabb előkészítés után.

Bezárták a bécsi főiskolákat

Pénteken is folytatódta az uccai verekedések

Bécsből jelentik: A csütörtökön megismétlődött egyetemi zavargások következtében a bécsi főiskolákat pénteken bezárták. A főiskolák bezárására vonatkozó határozatot a bécsi főiskolai rektoroknak csütörtök esti tanácskozásán hozták és ezért, tekintettel a legutóbbi eseményekre, a bécsi főiskolákon minden előadást és vizsgát megszüntettek és az épületeket bezárták.

A nyugalom azonban az egyetemek bezárása ellenére sem állt helyre. Pénteken a főiskolák előtt újabb verekedések voltak a szocialisták és horogkeresztesek között. A szocialista diákság a Votiaparkban, a horogkeresztesek a Menza körül gyülekeztek és a fajvédők ez alkalommal már az uccán járó zsidókat is megállították és inzultáltak. A rendőrségnek kellett beavatkozni a verekedésekbe és három rendzavarót letartóztattak.

A horogkeresztesek központi helyiségében, amely a volt vasutügyi minisztériumban van a Schiller-Platzon, a rendőrség házkutatást tartott. A rendőrség funkcionáriusai a nemzeti szocialista párt jelenlevő hivatalnokaitól az irások beszolgáltatását követelték, azután pedig a házat átkutatták. Főleg fegyverek után kutattak. A kutatások eredményéről a rendőrség nem adott ki jelentést. Felsőbb utasításra a Rheinland horogkeresztes szervezetét, amelynek a mödlingi véres eseményekben nagy része volt, a hatóság feloszlatta.

Jogos önvédelemmel védekezik a becskerekai gyilkos

Nagy részvét mellett temették el az áldozatot

Becskekéről jelentik: A rendőrség pénteken fejezte be a nyomozást a szerda esti szerelmi tragédia ügyében. Mint a Bácsmegyei Napló közölte, Jakabos László tisztviselő szerdán éjjel egyetlen késszurással megölte vetélytársát, Szopcsák Lajos becskerekai kereskedőt, aki sérülésébe nyomban belehalt. A nyomozás folyamán megállapították, hogy Jakabos és Szopcsák már régebbi idő óta udvaroltak Klotton Gizellának, a cukorgyári portás leányának, aki miatt a vetélytársak között állandóan ellenségeskedés volt.

Dimitrijevic Neven bűnügyi rendőrkapitány pénteken délután ismét kihallgatta Jakabos Klotton Gizellát és annak anyját. A gyilkos a második kihallgatása alkalmával is ragaszkodott ahhoz az álláspontoz, hogy önvédelemből használta kést és nem volt szándéka meggyilkolni Szopcsákot.

— Szerdán este — mondotta Jakabos — mindeketten Klottonéknál voltunk. Én előbb jöttem el, azzal a szándékkal, hogy az uton valahol megvárom Szopcsákot és megkérdem tőle, miért jár még most is Klottonékhoz, amikor tudja, hogy a leány nem szereti. Egy ideig a cukorgyár kábitájában várakoztam, majd kimentem az utra és ott Kurunci éjjeli őrrrel rövid ideig beszéltem.

— Az éjjeli őrtől kölcsönkérte fegyverét — szakította meg Jakabos vallomását a kihallgatást vezető rendőrkapitány.

— Nem kértem. Csak feltűnt nekem, hogy az éjjeli őrnök nincsen fegyvere és ezért kérdeztem tőle, miért nem hordja puskáját... Hosszas várakozás után elindultam hazafelé. Amikor az écskai-utra értem, észrevettem, hogy valaki jön a hátam mögött, akiben

Szopcsákra ismertem. Szólt, hogy várom meg. Hozzáérve, azt mondta: „Most jó alkalom van a leszámolásra” és kétszer rámütött. Futni kezdtem, de Szopcsák utánam szaladt és újra megütött, mire késemmel egyszer feléje dőftem és elfutottam. Nem tudtam, hogy mi történt vele. Egy ideig az

uccákon kóboroltam, majd betértem egy vendéglőbe vacsorázni. Ott hallottam, hogy Szopcsák meghalt. Az idegességtől alig tudtam megvacsorázni, nyomban hazafutottam, de ott már vártak a rendőrök.

Szopcsákot pénteken délután temették el nagy részvét mellett.

Ujabb negyedfélmillió dináros adóbírság

Tovább működik a noviszádi adóstatárium

A Bácsmegyei Napló pénteki számában már beszámolt a noviszádi tartományi pénzügyigazgatóságnak arról az ítéletéről, amely forgalmi adóelőltékolás miatt öt millió dinár pénzbírságra ítelt egy noviszádi textilnagykereskedőt.

A pénzügyigazgatóság az adórazzia alkalmával 28 kereskedő ellen indította meg az eljárást, akik ellen most egymás után hozza meg az ítéletet.

A pénzügyigazgatóság pénteken meghozta második ítéletét is és ismét egy textilnagykereskedőt sújtott nagyösszegű pénzbírsággal.

Ez a nagykereskedő cég, — Noviszad egyik legtekintélyesebb cége, — az 1923. évre 1,973.755 dinár forgalmat vallott be. Az adórazzia alkalmával Bugarszky Tódor pénzügyigazgatósági inspektor a forgalmi adóról vezetőndő könyv bemutatását kérte, de azt a cég nem vezette. Bugarszky inspektor az ítélet szerint megállapította, hogy a cég legalább 20 millió dinár forgalmat ért el és ezt a körülményt egy tanu igazolta is.

Mindezért a pénzügyigazgatóság a céget pénteken 500 dinár pénzbir-

ságra ítélte, mert nem vezetett a forgalmi adóról üzleti könyveket, elítélte továbbá az eltitkolt forgalom után 180.262.45 dinár egyszeri adókülömböztetést és bírságképpen ezen adóösszeg tízennyolcszorosára: három millió 244.716 dinárra és 97.540 dinár ítéleti illetékre és költségre, összesen tehát 3,523.018.45 dinárra.

A pénzügyigazgatóság második bírsága is nagy konsternációt idézett elő a noviszádi kereskedők körében. Megkérdeztük ezügyben a noviszádi kereskedői társadalom egyik vezető egyéniségét, aki a következőket mondotta:

— A pénzügyigazgatóság drákói ítéletei a legnagyobb elkeseredettséget idézték fel, mert amint a mai második ítéletből kitűnik, a pénzügyigazgatóság nem könyvek alapján állapította meg az adóelőltékolást, hanem egy besugónak az érdekelte féllé nem is közzét, előtte ismeretlenül maradt vallomása alapján. Ilyen módon az egész noviszádi piacot tönkre lehet tenni. Bizunk benne, hogy ezeket az ítéleteket a felsőbb fórumok meg fogják semmisíteni. Erre vonatkozólag már illetékes helyről ígéretünk is van.

Másfélévi vizsgálati fogság után felmentettek egy „kém”

A nyomozás adatai szerint a szegedi kémiroda azzal bizta meg, hogy szerezze meg részére a Világ-ot — „Jugoszláviában egyenruhában járnak a magyar kémek” — A fölmentett vádlott a nyomozás folyamán részletes beismerő vallomást tett

Kémkedési bűnpörben ítélezett pénteken a szuboticiai törvényszéken Pavlovics István törvényszéki elnök tanácsa. A vádlott: Glamisics Tome, 28 éves, Bezenicén (Pozsega, Szlavónia) született, görögkeleti vallású földműves, akit 1923 november 27-én tartóztattak le a szuboticiai pályaudvaron. Ettől a naptól a mai napig, tehát tizennyolc hónap és két napig fogva volt és pedig 1924 július 27-ig a katonai helyőrségi fogház fogdájában, 1924 július 27-től a főtárgyalás napjáig a szuboticiai ügyészségi fogházban.

A pénteki főtárgyaláson a közvédat Szárcsevics Mató államügyész képviselte. A védelmet Dimitrijevic Drágó dr. ügyvéd látta el.

Szuronyos börtönőr kíséri a terembe a vádlottat. A szikár, sápadt arcú, kis fekete hajszu ember megáll a bírói emelvény előtt és katonás tartásban várja a kihallgatását. Halk hangon beszél.

Az elnök: Az ügyészség az államvédelmi törvény első szakaszának 5-ik pontja alapján kémkedés büntetével vádolja. Kérdem: bűnösnek érzi magát?

A vádlott: Nem érzem magam bűnösnek.

A vádlott hosszadalmasan mondja el letartóztatásának előzményeit és azt, hogy miként keletkezett ellene a kémkedés vádja.

Szökés a haditörvényszék elől

Macedóniában a határvédelmi csapatoknál szolgált. 1923 május 29-én elfogták a bolgár komitácák és másfél hónapig volt bolgár fogságban, ahonnan a szófiai jugoszláv katonai attasé szabadította ki. Az attasé igazolványával Szkopljéba ment, ahol mint katonaszökevényét letartóztatták és haditörvény-

szék elé akarták állítani. Amikor ezt megtudta, betegséget színlelt és kórházba vitette magát, ahonnan sikerült a haditörvényszéki tárgyalás elől megszöknie. Szkopljéból Beogradon, Zemunon át Szubotícára szökött. Itt nem tartózkodott csak pár óráig és a mélykúti uton átszökött a határon Magyarországra. A határon a magyar hatósági közegek elfogták és miután nem volt utlevele, tiltott határátlépés miatt tizenöt napi elzárással büntették. Amikor Szegeden — ahol a büntetését kitöltötte — a rendőrségen kihallgatták, kikérdezték az itteni viszonyokról és állapotokról. Kiszabadulása után foglalkozás után nézett és Oberting Mihály szegedi vendéglősnél mint háziszolga alkalmazást talált. Itt körülbelül két hónapot töltött. Ekkor elhatározta, hogy visszajön Jugoszláviába.

Az Oberting szolgálatában töltött idő alatt 65.000 magyar koronát keresett. Ebből a pénzből civil ruhát vett és szerzett magának egy katonakönyvet, amely Bartulov Marin nevére volt kiállítva. Szegedről sikerült átjönni a határon, eljött Szubotícára, itt vonatra ült és Noviszadon — Indilján át haza akart jutni a Pozsega megyében levő Bezenicére. Noviszadon kifogyott a pénzből, 35 dinárja maradt, ebből pedig nem futotta volna hazáig. Volt neki egy Baics Kájó nevű pénzügyőri szemlélsz ismerőse Noviszadon, ezt kereste, hogy pénzt kérjen tőle. Szerencsétlenségére Baics abban az időben nem volt Noviszadon, hanem Szuboticián időzött. Utolsó pénzén eljött Szubotícára, hogy fölkeresse itt tartózkodó ismerőst, Baics Kájót.

A kém

Amikor Szubotícára érkezett, alig

pett ki a kocsiából, hozzá ment egy csendőr és letartóztatta. Bevittek a vasuti komeszár elé, aki kijelentette előtte, hogy mint kémét tartóztatták le. Rögtön tiltakozott a vád ellen.

— Ne hazudj — mondotta a komeszár — téged Eggert magyar kapitány küldött ide, aki a szegedi katonai kémiroda főnöke. Ő küldött ide, hogy Magyarországra részére kémkedj.

Kijelentette, hogy ő Eggertet nem ismeri. Nem hittek neki. Akkor aztán erőlyesen elkezdtek biztatni, hogy valljon. A biztatás olyan hatékony volt, hogy 2-3 napi láradozás után elkezdett valami és mindent vallott, amit csak tudni akartak tőle. Egész kalandos mesét mondott el. Azzal kezdte, hogy a szegedi magyar kémiroda főnöke, Eggert százados megbízásából elment először is Noviszadra, ahol van egy Popovics Márkó nevű katonaszereszt ismerőse, ettől megszerezte a hadsereg szerveztéről szóló törvényt. Aztán fölkereste Noviszadon Burgand Jelena nevű nőt, akitől fontos katonai titkokat tudott meg. Amikor a vizsgálat során a hatóságok kutatták az említett Popovics Márkót és Burgand Jelentát Noviszadon, kiderült, hogy ilyen nevű emberek nincsenek is Noviszadon. A kémtől azonban még többet akartak megtudni és ő mondott többet. Elmondotta, hogy amikor megkérdezte Eggert kapitánytól, hogy miről fogja megismerni azokat a magyar kémeket, akik már itt kémkednek és akiket neki fel kell keresni, azt mondotta Eggert kapitány, hogy mindazok, akik itt Magyarországra részére kémkednek, egyforma ruhát viselnek és a ruhát fogja őket megismerni. Elmondotta hogy fölkereste Zsabyán egy Bránkó nevű embert, akinek a vezetéknevét nem tudja, ez is kém és azért kellett felkeresnie, hogy Eggert megbízásából ellenőrizze a kémeket, hogy jól teljesítik-e megbízásukat. Végül azt vallotta, hogy Eggert százados megbízta, hogy szerezze meg a következő lapokat: Politika, Dnevnik, Vreme és a Világ című magyar lapot.

A részletes, beismerő vallomás után átadták a katonai hatóságnak, ahonnan a polgári bírósághoz került. Kijelenti, hogy csak kényszer alatt tett beismerő vallomást.

Az egyetlen tanut nem eskette meg a bíróság

A vádlott után az egyetlen tanut: Zubanov Misát hallgatta ki a bíróság. A vádlott Szegeden együtt volt bezárva Zubanovval, aki szintén tiltott határátlépésért volt bezárva. Elmondja, hogy a rendőri fogdában ismerkedett meg a vádlottal, aki hamarabb szabadult ki, mint ő. Amikor ő is kiszabadult, akkor látta a vádlottat kétszer az uccán menni Eggert kapitánnyal. Ebből azt látta, hogy a vádlott kém.

Az elnök felolvassa a tanu előző vallomását, amelyet a vizsgálat során tett és ahol nem állította határozottan, hogy a vádlottat Eggert kapitánnyal látta menni. Kérdi, melyik vallomás az igaz? A tanu ingadozó választ ad és azt mondja, hogy lehet, hogy akkor mondta helyesen. A bíróság a tanut nem eskette meg.

A bizonyítási eljárás ezzel be volt fejezve.

Szárcsevics Mató ügyész fentartja a vádat.

Dimitrijevic Drágó dr. védő felsorolja azt a hat pontot, amellyel állítólag Eggert kapitány megbízta a vádlottat és ezekből bizonyítja, hogy a vádak nincsen komoly alapja. A tanu vallomása egyáltalán nem érdemel hitelt és alig lehet feltételezni, hogy a szegedi kémiroda főnöke az uccán együtt fog sétálgatni általa felbérlet kémekkel. Felmentést kér.

Az ítélet

A bíróság ezután ítélethozatalra vonult vissza és rövid tanácskozás után meghozta az ítéletet, mely szerint a vádlottat felmenti és elrendeli azonnali szabadlábra helyezését.

Az ügyész felebbezett a felmentés

Szabadlábrahelyezték

Lederer Gusztáv öccsét

Lederer Kodelka meggyilkolása után rólott feleségére?

Budapestről jelentik: Az ügyészség elkészítette Lederer Gusztávné és sógora, Lederer Sándor bűnügyében a vádiratot, amely Lederer Gusztávné egyrendbeli csalás büntetével, mint tettestársat, egyrendbeli gyilkosság büntetésével, mint felbujtót és egyrendbeli lopás büntetésével, mint tettestársat, Lederer Sándort pedig bűnpártolással vádolja. A főtárgyalást a rendkívül érdekes pörben három-négy héten belül tartják meg.

A vádirat elkészítésével egyidejűleg Lederer Gusztávné védője felkereste a vizsgálóbíróval azzal, hogy rendelje el a vizsgálat kiegészítését bizonyos fontos momentumokra vonatkozóan, amelyek Lederer sorsára messze-menő kihatással lehetnek. A védő azt próbálja bizonyítani, hogy Lederer Gusztáv miután Kodelkát agyonlőtte, rólott feleségére is, akit azonban a golyó nem talált. Lederernek szerint a golyó az ebédli falába furódott, illetve erejét veszítve a falról lepattant. A golyó nyoma állítólag még mindig látszik a falon és ezért a védő arra kérte a vizsgálóbíróval, hogy rendeljen el helyszíni szemlét Ledererék Tölggyűfai lakásában.

Az ügyészség azt indítványozta a vizsgálóbírónak, hogy Lederer Sándort, akit csak bűnpártolással vádolnak, helyezze szabadlábra. A vizsgálóbíró az ügyészség indítványa alapján szabadlábra is helyezte Lederer Sándort, aki pénteken a déli órákban hagyta el a Markó-uccai fogházat.

Felmentett

leányszöktetők

Járásbíró és közjegyző harca
Tárgyalások a noviszdai felebbviteli bíróság előtt

Sztojanovics Szima kisturaki földműves szerelmes volt Szubu Péter jómódu toraki gazda leányába. Sztojanovics Szima apja Sztojanovics Lázár egy nap elment Szubu Péterhez és megkérte a fia számára leánya kezét, de a leány apja, arra való hivatkozással, hogy a leány még fiatal, nem egyezett bele a házasságba. Sztojanovics Szima a leány apjától kapott kosár után 1920 április 7-én két barátjával: Okolicsányi Lázárral és Futur Juonnal kocsira ült és a mezőre hajtott, ahol Szubu Anica több barátjával labdázott. A leányt megragadták, kocsira tették és egy Szárcsa község melletti szállásra hajtották. Amikor Szubu Péter leánya elrablásáról értesült, színtén kocsira ült és leánya után hajtott, de mert nem találta meg, feljelentette a csendőrségen, amely csak harmadnap akadt a megszöktetett leányra. A becskeréki ügyészség mind a három letartóztatott ellen személyes szabadság megsértésének büntette miatt emelt vádat.

Szubu Anica közben máshoz ment férjhez és a becskeréki törvényszéken megtartott főtárgyaláson azt vallotta, hogy Sztojanovics Szima erőszakkal rabolta el és sóhase akart a felesége lenni. A vádlottak ezzel szemben egybehangzóan vallották, hogy a leány megbeszélte velük a szöktetést, mert szerette Szimát és el volt keseredve, hogy apja ellenezte a házasságot. Több kihallgatott tanu hasonló vallomást tett, sőt beigazolásért nyert, hogy a leány a három napot a szálláson önként töltötte el Szimával, mire a becskeréki törvényszék a vádlottakat felmentette. Az ügyész felebbezését a főügyész vissza-

vonta, mire dr. Matics Milán noviszdai ügyvéd, Szubu Anica képviselője átvette a vád képviselőiét. A noviszdai felebbviteli bíróság pénteken az ítéletet helybenhagyta.

Dr. Knezevics Tódor alibunári királyi közjegyzőt Csulics Zvezdán járásbíró többször megbírságolta, mert több esetben nem tartotta meg a törvényben előírt időn belül a hagyatéki tárgyalásokat. Dr. Knezevics közjegyző a végzéseket ellen felfolyamodással élt és ezekben Csulics járásbíróról sértő módon nyilatkozott. Egyik beadványában ezt írta:

— Meg vagyok győződve, hogy mindaddig minden járásbíró, akinek valamelyik közjegyzővel személyes ügye volt,

azt magánaton intézte el, nem élt vissza hivatalos hatalmával, nem súlyosította le az igazságszolgáltatás színvonalát és nem dokumentálta ilyen módon, hogy nincs igazság és nincs törvény. Aki nem érti meg a törvényt, aki nem tudja azt alkalmazni, aki annak intencióit nem tudja felfogni, aki nem vesz magának annyi fáradságot, hogy az eddigi gyakorlatot tanulmányozza, az nem is tud ítéletet hozni.

A pancsevői törvényszék ezért 1924. március 18-án dr. Knezevics Tódor közjegyzőt feltételeken öt napi fogházra ítélte, amelynek végrehajtását azonban felfüggesztette.

Dr. Knezevics felebbezett az ítélet ellen, de a noviszdai felebbviteli bíróság azt pénteken helybenhagyta.

Anglia semleges területet akar Franciaország és Németország között

Az antant követeli a német katonai szervezetek feloszlatását

Londonból jelentik: Anglia a garancia-paktumot kizárólag a rajnai határra akarja korlátozni és a kormány — mint a Times péntek reggeli számában közli — el van határozva, hogy a tárgyalásokat a biztonsági szerződés kérdésében most már gyorsabb ütemben fogja siettetni. Az a jegyzék, amelyet Chamberlain külügyminiszter a garanciajavaslatok tekintetében a francia kormányhoz intézett, behatóan ismerteti, hogy miben tér el az angol és a francia álláspont és milyen alapon lehet legbiztosabban meg egyezésre jutni.

Angol felfogás szerint Németország és Franciaország között a jövőben minden területi bonyodalmat megelőzne az, ha a semleges Svájc belevonásával a két állam között köendő paktum semleges területet határolna el, amelynek sérthetlenségét Anglia is garantálná, így tehát Franciaország számára ez sokkal nagyobb biztonság volna, mint a rajnai terület időhatárhoz kötött katonai megszállása. Az angol kormány semmi szín alatt sem hajlandó új kötelezettségeket vállalni, amelyek a békeszerződések rendelkezésein túlterjednének, eiben örömmel üdvözölne minden olyan megoldást, amely választott bíróságok döntésével tenné elkerülhetővé a fegyveres konfliktusokat a német birodalom és Franciaország között.

Etekintetben úgy vélekedik Anglia, hogy sokkal hathatósabb az olyan köte-

lezettség, amelyet Németország önként vállal, mint a békeszerződésben rákényszerített föltétel.

A Daily Telegraph diplomáciai munkatársának értesülése szerint a német birodalmi kormányhoz intézendő lefegyverzési jegyzék követelni fogja, hogy Németország a birodalmi hadügyminisztérium és a birodalmi hadsereg törzskarának bizonyos osztályait szüntesse meg, mert ezek a régi nagyvezérkar mozgósítási és hadművelési osztályának helyettesítői.

További követelés, hogy a hadsereg létszámának arányában csökkentse a német kormány a törzstisztek számát, osszassa föl a titkos és katonai jellegű szervezeteket, amelyek az egyetemi és más főiskolai ifjuság testnevelése ürügyén alakultak, szállítsa le a katonai nevelőintézetek számát és szolgáltatson ki bizonyos aktákat, amelyek a mozgósításra és hadműveletekre vonatkoznak.

Követelik továbbá a szövetségesek a birodalmi rendőrség decentralizálását, a kaszárnyarendszer megszüntetését, a felsorolandó nehéz erődítési ágyútegek leszerelését és elpusztítását, a Krupp- és a spandai gyárakban azoknak a gépeknek megsemmisítését, amelyek hadianyagok gyártására alkalmasak, a fegyverbeszállítási tilalom szigorúbb alkalmazását és a vasútvonalakon azoknak a sín-pároknak elpusztítását, amelyek csupán katonai célokra szolgálnak.

Rakovszky István igazolja a szociálistákat

A választójogi vita a magyar nemzetgyűlés előtt

Budapestről jelentik: A nemzetgyűlés pénteki ülésén napirend előtt Lenávi-Lehner István szólal fel a Margitszi eten hirdetett májusi királynőválasztás ügyében, amelyre Klebelsberg Kunó gróf közoktatásügyi miniszter válaszol.

Ezután áttérnek a napirendre, a választójogi törvényjavaslat folytatódó tárgyalására. Az első szónok, Dabasi-Horváth Móric az általános titkos választójog ellen foglal állást. A kormány javaslatát elfogadja.

Ezután Rakovszky István áll fel szólásra, mire az egységspárt padosraiban mozgolódás csad.

Az elnök csenget és nyugalomra inti a képviselőket.

Rakovszky István: Az előttem szóló beszédébe kapcsolódva hangsúlyozni kívánom, hogy a történelmi osztály mindig híven teljesítette kötelességét az ország érdekében. 1848-ban, sőt előtte is voltak olyan nemesi családok, amelyek a jobbágytábor minden külső nyomás nélkül is felszabadították.

Huszka Vilmos: Ezek destruktívok voltak. (Derültség.)

Rakovszky István: Mi, akik a történelmi osztály utódainak hirdetjük magunkat, nem szavazhatunk meg egy reakciós törvényjavaslatot. A tuloldal szónokai folyton azt hangoztatták, hogy

mindenütt bajok vannak, ahol az általános titkos szavazást behozták. Kijelentem az ellenzék nevében, hogy mi megszavazzuk ezt a törvényjavaslatot abban az esetben, ha a tuloldal garantálja, hogy az országban minden baj megszűnik. Tucatsszámmal fordulnak elő az öngyilkosságok, az anyák a Dunának mennek, mert nem tudnak kenyeret adni gyermekeiknek. A legjobbak cégek sorra bukhatnak, a szegénység és nyomorúság kéri az egész országból. A munkátlanok éheznek és ugyanakkor a tuloldal azt hirdeti, hogy a nyílt szavazással minden bajon segíteni lehet. Az általános titkos választójog érdekében kezét fogunk a baloldali pártokkal. Ezzel csak következzünk maradunk a magyar történelmi osztály hivatása iránt. Ez a törvényjavaslat nem egyéb, mint a párturalom biztosítása, törvényes intézkedések leple alatt. A titkosság kérdése a keresztény politika egyik legszebb hagyományára, örökségére. Azon a felfogáson voltunk, hogy meg kell adnunk a népnek a biztosítékot, hogy mentesüljön a nyilvános szavazás üldözéseitől és zaklatásaitól. Nem lehet odaterelni a választókat az urnák elé, hogy meggyőződésük ellenére legyenek kénytelenek szavazni. (Taps a baloldalon.) Minden befolyásomat érvényesíteni fogom, hogy

végeztesse ennek a magyar specialitásnak. Ez a javaslat reakciós és jogfosztó.

Rakovszky István: A szociáldemokraták ellen legutóbb is elhangzott a hazafiatlanság vádjá. Ezzel szemben Peidl Gyula kijelentette, hogy nemzeti alapon áll.

Klárk Ferenc: Nemcsak ő, hanem az egész párt.

Rakovszky István: Ó is és a párt is. Konstatálom, éppúgy, mint Friedrich István, hogy a kommunizmus alatt a szociálisták mentettek meg a haláltól. Igaz, hogy a diktatura számos kegyetlenségét nem tudták megakadályozni, de mégis őh akadályozták meg, hogy nagyobb vérengzés ne történhessen. A polgári pártok ugyanakkor gyávan elbujtak, pedig ha harminc bátor ember akadna volna, a rémuralom nem tarthatott volna három hónapig. Abban az időben igen sok mégnás is hordott vörös szalagot a gomblyukában. A szociálisták Angliában is nemzeti alapon állnak. Az igazi ellenzéki lelkesedés a régi parlamentben megvolt, de itt nincs meg. Különösen a volt néppárt tagjainak ajánlom figyelmébe, hogy nem elég a nemzetgyűlésen ellenzéki beszédet mondani, közben pedig a kormány háta mögé állva, állásokat hajszolni.

E szavakra a középső padosorokban nagy lármát tör ki. A baloldalon erősen tapsolnak. Az elnök megállapítja, hogy a szónok sértő kifejezést használt egy párttal szemben és ezért rendretusítja.

Rakovszky István: A politikában viszszaélnék a keresztény jelszóval. Szenteltvízes beszédek mondának, közben pedig megfosztják a népet jogaitól. Az nem az igazi kereszténység, amely terrort dolgozik.

Esztergályos János: Okolicsányi! Pődör!

Rakovszky István: Ez a törvényjavaslat elveszi a polgárság jogait, kötelességem tehát, hogy azzal szembeálljak. (Hosszantartó, zajos taps a baloldalon. Vázsonyi, Rassay, Szilágyi Lajos és a szociáldemokraták lelkesen ünneplik Rakovszkyt.)

Östör József a javaslatot általános tárgyalás alapján elfogadja, de azonsok módosítást tart szükségesnek. Sok párt vette fel programjába az általános titkos választójogot — mondja — de egyik sem valósította meg, így a munkapárt sem.

Felkiáltások az ellenzékben: Azért is bukott meg a munkapárt!

Östör József: A munkapárt azért bukott meg, mert jött egy fiatal kirdly, aki a régi államférfiak helyett a fiatal Eszterházy gróftól állította a kormány élére.

Reisinger Ferenc: Annak a fiatal kirdlynak több híve volt, mint magunknak!

Östör végül kijelenti, igazságtalannak tartja, hogy a dunántúli városokban nyílt szavazást akarnak behozni.

Malasits Géza kifejti, hogy a kormány állandóan a forradalom rémére hivatkozik, holott az nincsen meg. A javaslat nem a forradalom ellen, hanem a kormány hatalmának megúrtása érdekében készült. A forradalom nem egyes emberek fejében születik meg, hanem a gazdasági helyzet idézi elő. Részletesen bizonyítja a titkos szavazás szükségességét és főképpen azt kifogásolja, hogy a nyílt szavazást kötelezővé akarják tenni. Nem fogadja el a javaslatot.

Kuna P. András elmondja, hogy régebben ő is a titkos szavazás híve volt, azonban rájött arra, hogy a nyílt szavazás helyesebb és ezért elfogadja a javaslatot.

Esztergályos János külföldi példákkal bizonyítja, hogy a munkásság legszelebb rétegeinek is meg kell adni a választójogot. Hangsúlyozza, hogy a munkásság nem akar osztálypolitikát és távol áll a kommunizmustól. Nem fogadja el a javaslatot.

Ezután az elnök megszakitja a vitát és kegyeletos szavakkal emlékszik meg Plósz Sándor volt igazságügyminiszter haláláról. A legközelebbi ülést szerda délelőtti tízik ki és ezzel az ülés hat óra után végetért.

Halálos vasuti szerencsétlenség Rákoson

Egy tehervonat beleszaladt a személyvonatba — Három halott, harminc sebesült

Budapestről jelentik: Pénteken déli felegykor Rákos állomás közelében, a Külső-Jászberényi utnál egy áthaladó tehervonat belefutott egy épen arra haladó személyvonatba. Az összeütközés oly heves volt, hogy a személyvonat több kocsija pozdorjává tört. A szerencsétlenségnek több halottja és számos sebesültje van.

A MAV. igazgatóságának hivatalos jelentése szerint a tehervonat Rákos állomásra való befutásakor átszelte a személyvonatot. A személyvonatnak három kocsija kisklott és felborult. Huszonöt utas könnyebben, öt súlyosan megsebesült, egy vasuti munkás meghalt. Az eddigi vizsgálat során megállapították, hogy az összeütközést az okozta, hogy a tehervonat a tilos jelzés előtt nem állt meg.

Elhalasztották

a becskerekai Szokolánium felavatását

A Zadrusna Banka nem folyósítja az egyesület betétjét

Becskekről jelentik: A becskerekai Szokol-egyesület június 7. és 8. án nagyszabású zászlószentelési ünnepséget rendez, amely alkalomra az a Szokolánium felavatását is tervezték. A Szokol-ház felavatása körül azonban a Srpska Zadrusna Banka miatt komplikációk merültek fel, amelyek következtében a Szokol-ház felszentelését későbbi időre kellett halasztani.

A Szokol-egyesület ugyanis a noviszadi Srpska Zadrusna Banka becskerekai fiókjánál helyezte el a vagyonát, amelyből a Szokolánium építési költségeit fedezték. Jelenleg százhuszonhét-ezer dinár kértéke van a Szokol-egyesületnek a banknál, ahonnan azonban sem egy összegben, sem részletekben nem tudja kiemelni és így az építkezés további költségeit sem fedezheti. Ennek a következménye, hogy az építkezést most a befejezés előtt félbe kell szakítani és meg kell várni azt az időt, amikor a bank folyósítani fogja a pénzt. A bank négy hónappal ezelőtt szüntette be a betét folyósítását, még pedig azzal az indoklással, hogy Temes-Torontál vármegye a Szokolánium építési költségeihez a részéről felajánlott összeget nem fizette be a bank pénztárába.

A Szokol-egyesület nevében Petrov Száva vármegyei tiszteletbeli főjegyző érintkezésbe lépett a noviszadi főintézettel, azonban a főintézet igazgatósága kijelentette, hogy nem áll módjában a pénzt folyósítani. A Szokol-egyesület most pert indít a pénzügyi ellen.

Az osijeki pénzügyigazgatóság csődöt kér a családgyarigazgató ellen

Láng Izó vámnnyilatkozatot is hamisított

Osijekről jelentik: A Mira cigarettagyár vezérigazgatója Láng Izó ügyében a vizsgálat tovább folyik. A pénzügyi hatóságok megállapították, hogy Láng egymillió hatszáz ezer dinárral károsította meg az államkincstárt, amely után az adósság tízmillió dinárt tesz ki. Nem valószínű azonban, hogy ezt a horribilis összeget ne tudja majd hajtani a kincstár, mert Láng vagyonát legfeljebb két millió dinárra becsülik. A pénzügyigazgatóság vizsgálat lefolytatása után csődöt kér a sikkasztó vezérigazgató vagyonára. A bécsi rendőrség eddig még nem adott választ az osijeki rendőrségnek, hogy letartóztatja-e az osztrák fővárosban tartózkodó sikkasztót.

Feltűnő, hogy az egyébként művelet-

len Láng milyen nagy befolyással bír Osijeken. Az imperiumváltás után a radikálpárt listáján bekerült a városi képviselőtestületbe, ahol meglehetősen jelentékeny szerepet játszott. A háboru előtt teljesen vagyontalan volt, mint könyvelőt alkalmazta egy oszijeki cég. A vagyonát a háboru alatt szerezte, mint számvéví tiszt. A Mira-gyárat 1919-ben alapította, azóta fokozatosan kifejllesztette. Az utóbbi időben rendkívül költséges életmódot folytatott és valósággal szórta a pénzt.

A vizsgálat megállapította, hogy Láng vámnnyilatkozatokat is hamisított, amiben a hatóságok feltevése szerint valószínűleg büntársai is voltak a vámnnyilatkozatnál.

Magyarország kiterjeszti a külföldre is a numerus clausust

Nem nosztrifikálják az idegen egyetemeken szerzett diplomákat

Budapestről jelentik: A közoktatásügyi minisztérium már a legközelebbi rendeletet ad ki, amely szerint azoknak a magyar állampolgároknak a diplomáit, akik a numerus clausus miatt külföldön voltak kénytelenek egyetemi tanulmányaikat elvégezni, a magyar egyetemeken a jövőben nem nosztrifikálhatják. Ez az intézkedés azt jelenti, hogy a magyar kormány a numerus clausust kiterjeszti a külföldre is.

A múltban az volt a szokás, hogy a magyar egyetemeken — mint a világ minden egyetemén — minden különösebb nehézség nélkül nosztrifikálták a külföldi diplomákat, ha a külföldi egyetem tanítási módja megfelelt a magyar szabályoknak és ebben az esetben még külön vizsgát se kívántak. Legutóbb azonban tizenöt orvosdoktor, akik a bécsi és prágai egyetemeken szereztek diplomájukat, kérték intézett a pécsi egyetemhez a nosztrifikálás iránt. A pécsi egyetem dékánja a diplomák azonnali nosztrifikálását indítványozta, azonban a kar úgy döntött, hogy ezt hat hónapra elhalasztja, mert nem akar uttörő lenni a numerus clausus-diplomák nosztrifikálásában és megvárja a közoktatásügyi minisztérium döntését.

A numerus clausus-szellemnek újabb kiterjesztését a szakértők aggályosnak tartják, mert ez azzal a szomorú következménnyel járhat, hogy a külföldi egyetemeken ugyancsak megtagadják a magyar diplomák nosztrifikálását és akkor a magyar mérnökök és orvosok kényerüket vesztenék a külföldi államokban.

Hitelbojkott az adóskok ellen

Amerika kikényszeríti a háborus tartozások megfizetését

Newyorkból jelentik: Az adóssálmok viselkedése a tartozások rendezésének kérdésében, különösen Belgium és Olaszország halogatása módfelett idegesíti a washingtoni pénzügyi köröket. Kétségtelen, hogy az Egyesült-Államok erősebb rendszabályokhoz fog nyulni az eddigi barátságos figyelmeztetések helyett. Belgium és Olaszország azt az álláspontot foglalja el, hogy előbb Franciaország szabályozza a maga amerikai háborus tartozását s ehez a rendezéshez fog alkalmazkodni.

Amerikai politikai körökben újabb hitelbojkottot emlegetnek, hogy az adós államokat ajánlatokra szorítsák. Coolidge elnök állítólag el akarja zárni a pénzpiacot külföldi kölcsönkérések elől s ez a bojkott első sorban Belgiumot sújtandó, amely nemrégben 50 millió dollárt vett fel a Wallerstreeten és további 50 millió dollár kölcsönről tárgyal.

Ez a titalom aztán, illetőleg a washingtoni kormánynak az a határozata, hogy a pénzpiacnak nem ajánlaná kölcsön lebonyolítását, ké-

sőbbi francia és olasz hitelkérésekre is hatással lenne. Hogy ezekben a híresztelésekben van igazság, azt az is bizonyítja, hogy a washingtoni belga követ csütörtökön a tartozások kérdésében hosszan tanácskozott Kellog külügyi államtitkárral.

A verusicsi rablóbanda a felebbviteli bíróság előtt

Helybenhagyták a suboticaai törvényszék ítéletét

A verusicsi szállásokat 1922-ben egy suboticaiakból álló rablóbanda állandó rettegésben tartotta. Bacsics Pál földműves, Szimics Szezen fűtő, Dudás István földműves és Persics Mária házvezetőnő, valamennyien suboticaai lakosok bandába tömörülve, sok betörést és rablást követtek el.

Bacsics, Szimics és Dudás 1922 október 26-án Stanisits Lázár zúbcini szállására mentek ki és mialatt Bacsics őrt állott, Szimics és Dudás behatoltak Stanisits házába, a felriasztott gazdától pénzt erőszakoltak ki és megszöktek. 1922 október 29-én Dudás és Szimics fegyveresen betörték Vukovics Mukija verusicsi asszony szállására, ott fegyvert fogtak a megrémült asszonyra és tőle pénzt és három láda szappant vittek el. Bacsics a rabolt szappant Persics Mariánál elrejtette és a rablóknak ismételt szállást adott. 1922 november 3-án Bacsics és Szimics behatoltak özvegy Miljaczi Lózika verusicspusztai szállására és onnan pénzt és értéktárgyakat raboltak.

Bacsics, Szimics, Dudás és néhai Szundics János 1922 november 16-án éjjel fegyveresen rátörték Gabrics Albin verusicsi gazda szállására és fegyvereikből lövöldöztek a gazdára, aki önvédésemből a rablókra lött. A lövés Szundics János szívét furta át, aki holttan esett össze. A többi elmenekült.

A suboticaai törvényszék 1923 február 23-án Bacsicot, Szimicset és Dudást öt-öt évi fegyházra, Persics Mariát két havi fegyházra ítélte. A noviszadi felebbviteli bíróság pénteken helybenhagya az elsőfoku ítéletet. A főügyész megnyugodott az ítéletben, a vádlottak semmiségi panaszt jelentettek be.

Trockij Canossája

A volt hadügyi népbiztos a kapitalizmus stabilizációjáról

Moszkvából jelentik: Trockij a legfelsőbb közgazdasági tanács hihatalnokai előtt nagy beszédet mondott, amelyben a kapitalizmus stabilizációjával foglalkozott.

— Ugyanakkor — mondotta — a mikor Európában minden erő kipadt, Európa és Amerika között az antagonizmus napról-napra nő. Ez a körülmény forradalmi állapotot teremt az egyes államokban. Amerika csak azért segít Európának, hogy ez megfizethesse adósságait. Anglia lemaradt a világpiacon és csak Amerika politikai közvetítőjeként szerepel. A munkástömegek hatalmas forradalmi rohama után, mely 1918-tól 1923-ig tartott, a kapitalizmus föléledt pánikus ijedtségéből, a valuta megszilárdult és az ipar meg a kereskedelem időt nyert a helyzet általános orvoslására. Az európai burzsoázia azonban nincs már abban a helyzetben, hogy a munkáosztályokat eltartsa. Ez a körülmény a szakszervezetek bürokratikus szervezetét is balfelé tolja, mint azt az angol munkásszervezetek első sorban mutatják. Egváltalában az angol munkásság ma a forradalom legfontosabb faktora. Európa függése Amerikától napról-napra nagyobodik, mivel Amerika egyszerűen a dollárral és nem karddal tereli szakkécsaba Európát. Éppen ezért nem lehet a kapitalizmus hosszantartó

stabilizációjáról beszélni, mert a valuta mesterséges javítása igen megnehezíti az ipar helyzetét, ezáltal lerontja a munkások életkörülményeit, ami előbb-utóbb feltétlenül kiélesedett osztályharcokra vezet.

Trockij ezzel a beszéddel teljesen behódolt a kommunista-párt többségének és elfogadta Sinovjevék álláspontját.

Emelkedik az állami egyenesadó-bevétel

Az elmúlt költségvetési év statisztikája

Beogradból jelentik: Most tették közzé az elmúlt költségvetési esztendő adójövedelmi statisztikáját. Ebben a statisztikában feltűnő emelkedést mutatnak az állami egyenesadóbevételek. Az 1924—25. költségvetési év, illetve a múlt adóév egyenesadóbevétele felülmúlja számszerűleg az előző évi egyenesadóbevételt.

Állami egyenesadó címén (a forgalmi adó nélkül), az állami pótdadókkal (az 500 százalékos és 30 százalékos új pótdadó nélkül) és a rokkantadóval együtt behajtottak az országban az 1924—25. költségvetési év alatt 859 millió 614 ezer 562.85 dinárt (az 1924. adóévben 798 millió 839 ezer 47.87 dinárt), míg a költségvetési előirányzat ezekben az adókban csak 669 millió 352 ezer 157 dinár volt. A realizált egyenesadóbevétel tehát több mint százkilencven millióval haladja meg az előirányzatot.

A forgalmiadó (a rendkívüli állami pótdadó nélkül) az 1924—25. költségvetési évben 659 millió 505 ezer 572.53 dinárt jövedelmezett, míg az előirányzat 700 millió dinár volt.

Szembevetve az egyenesadó bevétel előretörése az állami jövedelmek sorában. Az 1921—22. költségvetési évben az egyenesadó a teljes költségvetési jövedelemnek csak hét százalékát, 1922—23-ban nyolc, 1923—24-ben 13.89%-át, az 1924—25. évben pedig a költségvetési jövedelemnek 14.60%-át teszi az egyenesadó.

Huszévi fegyházra ítélték a beogradi kommunista-pör fővádlottját

A többi vádlott tíz-tíz évi fegyházra kapott

Beogradból jelentik: A beogradi törvényszék pénteken délelőtt hirdette ki az ítéletet Pijade Mose hírlapíró és társai ügyében, akiket az ügyészség titkos kommunista nyomda fenntartásával és kommunista röpiratok terjesztésével vádolt.

Az ítéletkihirdetést rendkívül nagy érdeklődés kísérte, a bíróság épületét valóságos ellepte a kíváncsi tömeg. A bíróság elnöke a vádlottak bevezetése után felolvasta az ítéletet, amely szerint Pijade Mose hírlapíró bűnösnek mondotta ki és az államvédelmi törvény első paragrafusa alapján husz évi fegyházra sújtotta. Az ítélet indoklásában a bíróság beigazolta, hogy Pijade hírlapíró Csipcsics Koszta lakásán titkos nyomdát állított fel és annak segítségével a *Kommunist* című lapot állította elő. A bíróság a vádlottaknak a főtárgyaláson elhangzott tagadó vallomását nem vette figyelembe és elfogadta azokat a vallomásokat, amelyeket a vádlottak a rendőrség előtt tettek.

A többi vádlottak közül a bíróság Persics Gyóko droguistát, Zsivotics Mihályt és Csipcsics Kosztát, akinek a lakásán a nyomdát felállították, tíz-tíz évi fegyházra, Csipcsics Kosztánét két évi fegyházra, Vukovics Ilija fiatalkoru asztalossegédet pedig hat évi fegyházra ítélte.

HIREK

Utolsó pillanatban

Atbáméskodom a kerítésen és látom, hogy bujik az ut a felhő piros szoknyája alá és mondom panaszkodva: mit akarsz, minek a bőjt a lakodalomban, mit vársz, miért nem köszönsz el a kapufélfától. A szívemet becsomagolom egy fekete kendőbe, mint tolvaj az aranyat és nógatom magam, csak pörölj, csak kiáltozd, hogy a föld kihült a lábaid alatt, a fejedben az éjszaka pora, a kedved megalvadt, mint a halott vére, a kapukon rosszak a csengők, a szavak patronok vaktöltéssel, a bátorság régen csütörtököt mondott, a dzsezbendből valcer lett, az indulóból altatódal és a reggelek is kakasszóra kelnek, mint öreg nének, akiknek sok a gond és kevés az isten. Elég, ha valaki kiejti a szót: előre, érzed, szűk ez a koporsó, szorit és muszáj már elindulni a messzi hegyek felé, ahonnan még csak egy ugrás és tul vagy a parton, az élet karjai között, fönt a csillagok közelében, ahol ha egyet sőt hájtsz, városok sóhajtanak veled, ha rohansz, expresszek vágatnak utánad, ha kérsz, koldusok adnak kenyeret és ha kiáltsz a tenger felé vissza: testvér. Mea culpa, mea culpa, jó volna bizony venni a batyut és megkeresni a leszakadt partokat, két árva karom, amiket, ki tudja, hol vesztettem el, az ablakokat, hol szüzeket láttam kihajolni, a barátom hideg tenyerét, a kártevő tavaszok utját és a néma erdőket, amikbe bujdosók hevernek most a friss avaron. Az ember észre se veszi, egyszerre csak bekeríti az élet és amerre néz, mindenütt rendőr, törvény, tilalomfa, határ, amit nem szabad átlépni, nem lehet, mert ott áll az ör és visszaöz, elállja az utadat, mint ahogy a paradicsomi arkangyal elállta Ádám és Éva előtt. Hiába mondd, hiába könyörögsz: nekem menni kell, az én szememben márciusok szépülnek és látom, amit te vakon nézel, tudom, amit te nem tudsz, hiszem, amit kevesen hisznek, áldom, akiket megátkoznak, szeretem, akiket nem szeretnek, a csönd nem török szét, mint az füve csörömpölve, a rendőr nem szalutál és a sorompókat nem huzza fel senki, mint a bakterok, ha már elrobogott a vonat. A kezűd ökölbeszorul, együtt-hálsz a revolverreddel, a napokat véresre karmolod, bekülsz, asszonnyal bibelödsz és hetykén azzal vígasztalod magad, ha akarom, szívemet Buines Airesbe viszem, a fejemet Párisba fürdetem meg a napban, megjáróm Berlin köveit, csak hanyat kell feküdni, le kell zárni a szememet és a világ ráül szépen a vállamra, rászáll, mint a szelíd galamb. De ez a játék unalmas, az álom méreg, gyilkosabb, mint a clánkáli és ha tudsz, ne habozz, kapaszkodj föl az első tavaszra, amely hit, orvosság betegnek, vándornak, szántóvetőnek, költőnek, forradalmárnak és meji, siess, vedd a kezébe Isten kosarát és mint facér kucséber csavarogd be a városokat, míg nem késő. Az nem baj, ha nem is látod a hátad közepét, csak nyisd ki a szemed, a levegőben itt penecilusok virítanak és csépel bánat, tul a kerteken pedig az idő szalad és az élet hintázik a hidakon. Bucsú nélkül hagyj el ezt a földet, ahol halottak kvártélyoznak csak benned, mint öreg toronyban a madarak, ne félj se haragtól, se csóktól, se szavaktól, ne nézz hátra, ott az ut, látod, hogy fehérlék, int, gyorsan, végy egy mély lélekzetet és hopp — jó éjszakát.

Harasztl Sándor.

— Szoborleleplezés Szuboticián. Nagy ünnepek keretében fogják leleplezni pünkösdi vasárnapján az elesett szuboticiai hősök emléksobrát, amelyet a gyolagsági laktanya előtti parkban emeltek. Az ünnepeken a királyi képviseletben *Prica* admirális fog résztvenni. Szuboticiára jónaszoborleleplezésre Séba beograd

cseshszlovák követ is, aki Masaryk köztársasági elnököt fogja képviselni. A Beogradból érkező vendégeket szombaton délután félkettőkor a városi tanács és a hatóságok vezetői fogadják a vasútállomáson. Vasárnap délelőtt a város nagy bankettet ad a Bárány-szálló éttermében. Akik a banketten részt akarnak venni, szombaton délelőtt jelentkezenek a polgármesteri hivatalban *Rieger* Dezső polgármesteri titkárnál. Egy teríték ára 85 dinár. — A szuboticiai Kereskedők és Gyárosok Szövetségét az illetékes hatóságok meghívták a pünkösdi vasárnap tartandó *Szokol* ünnepélyre, valamint az Ismeretlen Katona szobrának a leleplezésére. A Kereskedők és Gyárosok Szövetsége ezen az uton szólítja fel tagjait, hogy délelőtt féltíz óra körül jelenjenek meg az egyesület helyiségében, hogy onnan testületileg vonuljanak fel az ünnepélyre.

— Súlyosan inzultálták a román kamara elnökét. Bukarestből jelentik: Manolescu-Strunga képviselőt, a kamara háznagyát, amikor a Strada Regalen mindkét kezében csomagot tartva kiszállt az automobiljából, egy Jorca nevű bukaresti tekintélyes ember megtámadta és öklével többször az arcába sújtott. Az ütések oly erősek voltak, hogy Manolescu állkapcsa két helyen eltört. Állapota súlyos, mert komplikációk támadtak és a seb üszkösödésbe ment át. Az utcai incidensre a háznagyak egy nyilatkozata adott okot, amelyet a parlamentben Jorcáról tett.

— Jegyzői kinevezés. Horgosról jelentik: Marjanov Milan a belügyminiszter Horgosra jegyzőnek nevezte ki. Az eddigi jegyző, Gavanski Tószót, a belügyminiszter vármegyei szolgálata oszította be.

— Fasiszta tüntetés Kopenhágában. Kopenhágából jelentik: Csütörtök este dán fasiszták, akik olasz mintára fekete inget viseltek felvonulást rendeztek a városban keresztül. Amikor a városháza előtti téren áthaladtak, a fasiszták és kommunisták között összetűzés támadt. A fasiszták boxereket és gummifütykösöket használtak. Verekedés támadt, amelyben több száz ember vett részt.

— Coolidge fel akarja támasztani a Franklin-törvényt. Párisból jelentik: A Newyork Herald washingtoni jelentése szerint Coolidge elnök újra életbe akarja léptetni a Franklin-törvényt, amely abból az időből származik, amikor Franklin Benjamin amerikai követ volt Párisban. Ez a törvény büntetéssel sújtja azokat az amerikai polgárokat, akik felhatalmazás nélkül a külföldön Amerika felfogását képviselik és ilyen módon a kormány külpolitikáját zavarják. A törvény szerinti büntetés vagy ötezer dolláros pénzbüntetés vagy háromévi fogság vagy mindkettő együttvéve. Hamilton Fish képviselő, a képviselőház külügyi bizottságának tagja volt az, aki az elnökkel folytatott beszélgetés során ezt a módozatot ajánlotta, mégpedig arra való tekintettel, hogy a szövetségi adósságok kérdésében bizonyos magasan álló amerikai személyiségek Európában különböző nyilatkozatokat tettek.

— Kanyarójárvány Sztarakanizsán. A kanyarójárvány olyan nagy mértékben elterjedt Sztarakanizsán, hogy több iskola bezárása mutatkozott szükségesnek.

— A volt Ungaro Croata hűségvállalat alkalmazottainak nyugdíja. Susákról jelentik: A napokban fejeződött be a nyugdíj, amit a volt Ungaro Croata társaság tisztviselői, hajóstisztjei és más alkalmazottai folytattak. A társaság ellen nyugdíjak kifizetésért. A társaság a háború után jugoszláv kezébe került »Jadransko Plovidba d. d.« néven és csak egy felszámoló bizottság maradt meg a társasági régi székhelyén, Fiumében. Ez a bizottság a befizetett nyugdíjakat csak nagy ar papirkoronákban volt hajlandó kifizetni. Több évi huzavona után végre most kötelezték a vállalatot, hogy a nyugdíjait részben valorizálva fizesse ki és így a volt alkalmazottak megkapják

— Wrangel tábornok Olaszországban. Susákról jelentik: A napokban érkezett meg Wrangel tábornok Susákra, ahol pár napot töltött. Innen Fiuméba, majd Olaszországba utazott. Wrangel az olasz fasisztákkal keres összeköttetést támogatásra számít egy meginduló oroszellenes akciónál. Más vezető szerint azonban Wrangel csak ültetés céljából ment Olaszországba.

— Caillaux megdrágítja a távirót. Párisból jelentik: A lapok jelentése szerint Caillaux pénzügyi reformja, amely hétfőn kerül a kamara elé, a távirati illetéket a belföldi forgalomban szavanként husz centimétre emeli fel és az illeték legalsó határát két frankban állapítja meg. A miniszter reméli, hogy ilyen módon harmincnégymillió franknyi többletbevételt ér el.

— Szerbiai diákok tanulmányutja. Oszijekről jelentik: A valjevói mezőgazdasági közpiskola hatvanöt tanulója tanáraik kíséretében Oszijekre érkeztek, ahol a város ipari vállalkozásait tekintették meg. A tanulmányutot levő diákok utjukba ejtik Bellyét is.

— A holland királyi család Svájcba utazott. Bernből jelentik: A hollandi királynő, a királynő férje és a trónörökös több napi tartózkodásra Mecklenburgba utaztak s azután Svájcba mennek, ahol hosszabb ideig szándékoznak maradni.

— Hindenburg elnök nem megy el a Rajna-ünnepre. Berlinből jelentik: Hindenburg elnök közölte a rajnai ezredéves ünnepségek rendezőségével, hogy a júniusra szóló meghívót nem fogadhatja el és az ünnepségekben személyesen nem vehet részt. A birodalmi elnökség körében cáfolják azt a verziót, mintha Hindenburg elnök elhatározásának az volna az oka, hogy a német birodalmi kormányt Hindenburg látogatása esetén diplomáciai bonyodalmakkal fenyegették volna meg. A birodalmi gyűlésből, melyet a rajnai rendező-bizottság teljes egészében meghívott, husztagu küldöttség fog elmenni.

— Egy igazgató elmulatta a részvénytársasága vagyonát. Bécsből jelentik: Nagy feltűnést keltett a napokban Péter Gyula szénnyereskedőnek, a Péter-féle Szénkereskedelmi Rt. igazgatójának letartóztatása. Péter ismert ember a bécsi mulatók világában, aki a gazdasági leromlás idején kényszerű egységességi eljárást kért maga ellen, akkor aztán kiderült, hogy különböző értéketelen utalványok ellenében évente 400 milliót vett ki a cég pénztárából és havonta 150 millió korona fizetést adott magának. Két napig maradt letartóztatásban, majd szabadlábra került, de az ügyészség folytatja ellene az eljárást.

— Borzalmas bányakatasztrófa Észak-Karolinában. Newyorkból jelentik: Az Észak-Karolinában fekvő Raleigh-ben nagy bányaszerencsétlenség történt. A szénbányában egy hirtelen földomlás hetvenegy bányász elzárt a külvilágtól és az előtörő mérges gázok következtében a mentési munkálatok is lehetetlenné váltak. A bányában, amely a Carolina Coal Comp. tulajdona, csak igen lassan folyik a romok eltakarítása és fel kell tételezni, hogy a szerencsétlenül járt bányászok valamennyien halálukat lelték.

— A szubotici francia nap. A szubotici Francia Klub — mint már megírtuk — elhatározta, hogy június 14-én, vasárnap francia napot rendez és egyben megalakította a nagyszabású tervezett ünnepség rendezőbizottságát. A rendezőbizottság június 1-én, hétfőn délután félhatkor tartja első ülését a klub helyiségében. A vezetőség felkéri a rendezőség tagjait, hogy az ülésen teljes számmal jelenjenek meg.

— Ujságírók verekedése. Sajnálatos botrány színhelye volt tegnap délelőtt a Beograd-kávéház. Tamás István ujságíró Csuka János cikke miatt súlyosan bántalmazta és többször úgy arculverte, hogy elborította a vér. A rendőrség, miután Miciés rendőrfogalmazó a kifős jelenetnél jelen volt, azonnal őrizetbe vette mind a két verekedő ujságíró. Pár óráig mindketten őrizetben maradtak és a rendőrség az eljárást folytatja ellenük. Az újabb botrány sajnálatos jele az ujságíró-viszonyok teljes eldurvulásának, amelyben ujságírók eléggé el nem ítélhető módon tettelesen keresnek maguknak elégtételt, amikor tollal, tintával kellene ügyeiket egymás között elintéznük.

— A koldusok ultimátumot küldtek egy angol községtanácsnak. Az angolországi Bath fürdőhelyen elhatározta a községtanács, hogy a koldusoknak járadékot fizet a nyári hónapokban, ha eltűnnek az uccákról s a tengeri fürdő területéről. A koldusok tiltakoztak a határozat ellen és kijelentették, hogy csak akkor tartanak munkaszünetet a nyári hónapokban, ha a járadékot kívül megkapják rendes kerestetük ötven százalékát.

— A jassy-i rendőrfőnök gyilkosának ünneplése. Bukarestből jelentik: A lapok turnu-severini jelentése szerint a városban nagy uccai tüntetést rendeztek, amikor ismeretessé vált, hogy az esküdtbiróság felmentette Zelea-Codreanu egyetemi hallgatót, aki a jassy-i prefektust agyonlőtte. A kiszabadult Zelea-Codreanut lelkesen éljeneztek s a város uccáit tüntető csoportok járták be.

— A százéves gőzvasut. Londonból jelentik: A gőzgéppel való utasszállítás százéves fordulójának megünneplésére nagyszabású programot állítottak össze. Az ünnepélyen a nemzetközi vasutügyi kongresszusra érkezett delegátusok is részt vesznek, közöttük a brit dominiumok és gyarmatok, továbbá az Egyesült-Államok Franciaország, Belgium, Olaszország, Dánia, Kína, Egyiptom, Spanyolország, Portugália, Németalföld, Görögország, Japán, Lengyelország, Románia, Norvégia, Svédország, Svájc, Finnország, Csehország, Chile, Brazília, Bolívia, Peru és Uruguay képviselői. Stocktonban és Darlingtonban, amely városok először pillantották meg a gőzvasutat, háromnapos ünnepség lesz.

— Bécsben letartóztatott fiatalok noviszadi kalandor. Noviszadról jelentik: Bachinger és Szedlacssek kereskedők a múlt év őszén feljelentést tettek egy noviszadi orvos tizenhat éves fia ellen, mert az 10.850 dinárt elsikkasztott. A kalandor hallamú fia a lopott pénzen esőköpenyt, hátizsákot, revolvert és hasonló dolgokat vásárolt és Olaszországba szökött, ott azonban újabb lopás miatt letartóztatott. Az olasz fogásból is sikerült azonban megszöknie és átjutott Ausztriába, ahol az olasz hatóságok megkeresésére letartóztatották. A jugoszláv kormány megindította a kiadatási eljárást és ennek eredményeképpen a bécsi Landesgericht pénteken értesítette a noviszadi rendőrséget, hogy a fiatalok kalandort utak indította Noviszad felé.

— Ami biztos, az biztos. Münchenből jelentik: A bajor hegységek szállodáiban a következő feliratu táblákat függesztették ki: Kértemek azok a vendégek, akik nagyobb és vakmerőbb kirándulásra indulnak el, hogy a számlájukat a kirándulás előtt egyenlítsék ki.

— Pusztító tűzvész Kassán. Prágából jelentik: Kassán a papíralom ki-gyulladt és az óriási tűz a hatalmas épületet lángborította. A malomban több gyermek volt és már már úgy látszott, hogy a gyermekek bennégnék. A tűzoltók önfeláldozó munkájával sikerült azonban a gyermekeket megmenteni és a tüzet lokál izálni.

— **Város a tenger alatt.** Londonból jelentik: A keleti isko'a igazgatója, E. D. Ross társaságának bejelentette, hogy egy buvár Tunis közelében a tenger színe alatt egy ósrégi város nyomaira akad. Az arab buvár lemerült a tengerbe és egy város romjait pillantotta meg. A buvár néhány tárgyat is hozott föl magával és ezek oly érdekesekek látszottak, hogy régészeknek küldötték el, akik a helyszínére siettek és vizsgálódásaik után a buvár állítását minden tekintetben megerősítették. A további nyomozást a francia hatóságok és a tuniszi régészeti társaság vették kezükbe, akik most arra törekzenek, hogy megállapítsák, milyen elsüllyedt ósrégi városról lehet szó.

— **Beszűntetnek néhány vonatot a boszniai vasúton.** Sarajevóból jelentik: A boszniai vasúti igazgatósága elhatározta, hogy Bró és Sarajevó között néhány személy- és tehervonatot beszüntet.

— **Kiöntött a Dráva.** Zagrebből jelentik: Novi Grad és Bród között a Dráva kiöntött és a víz nagyobb területeket beborított. A kár jelentékeny.

— **A felsőbányai aranybánya leomlott fala tíz munkást maga alá temetett.** Nagybányáról jelentik: Felsőbányán a nyugati állami aranybányában nagy szerencsétlenség történt. A bánya egyik fala beomlott és tíz munkást maga alá temetett. Mikor a mentési munkálatokkal valahogy szabaddá tették a beomlott tárnát, Daubner Lajos és Morár Sándor bányászoknak már csak a holttestét húzták ki a kövek alól. Társaik is súlyosan sebesültek, kettő élet és halál közt lebeg. A katasztrófa nagy elkésredést keltett a munkásság körében, mert már több ízben figyelmeztették az állami bánya vezetőségét, hogy a tárnákban dolgozni életveszélyes, keresztgerendákat ugyanis nem alkalmaznak s így a fal beomlása mindig fenyegető volt. A vezetőség elmulasztotta a biztonsági intézkedések megtételét s ezzel előidézte a katasztrófát.

— **A cukorbajhoz hasonló új betegséget fedezett föl két orvos.** Berlinből jelentik: A belgyógyászok orvos-egyesületében Bicke német egyetemi tanár és dr. Kaufmann bukaresti orvos előadást tartott egy új betegségről, amely a cukorbajhoz hasonlít s abból támad, hogy a szénsavanyag kiküszöbölése a testben rendellenes. Az inzulin befecskendezése biztos módja a gyógyításnak és az idevágó kísérletek kivétel nélkül sikeresek voltak.

— **A marienbadi sakkverseny.** A marienbadi nemzetközi sakkmeister-verseny hetedik fordulóján — mint Marienbadból jelentik — Rubinstein győzött Haide ellen, Marshall Janovski ellen, Torre Jates ellen, Réthi Michell ellen, Spielmann Sämisch ellen, Nimzovics Grünfeld ellen. A Tartakower—Przepionka, valamint az Opoczensky—Thomas-féle játszmák függőben maradtak. A mesterek állása a mai hetedik forduló után a következő: Marshall 5½, Rubinstein 5 (2), Tartakower 4½ (1), Torre 4½ (4), Nimzovics 4½, Réthi 3½ (2), Grünfeld, Spielmann és Jates 3½, Thomas 2½ (2), Sämisch 2½, Przepionka 2 (1), Janowski 1½ (1), Haida 1½, Michel 1 (1), Opoczensky ½ (2).

— **Norvégia harminchárom millió dollár kölcsönt kap.** Newyorkból jelentik: A Blair Company bejelenté, hogy Norvégia részére harminchárom millió dollár kölcsön jegyzését megkezdik.

— **Elfogták az okirattolvaj munkácsi levéltárost.** Prágából jelentik: Zatulak munkácsi levéltárost, aki a levéltárból tizenhárom rendkívül értékes okiratot lopott el, elfogták. Az ellopott okiratok között volt Zsigmond király 1321-ből való rendelete, Mátyás király levele, I. Ferdinánd levele, Miksa császár levele és több Rákóczi-féle dokumentum.

— **Rendezik a Jugoszláviával magyar nyugdíjasok ügyét.** Budapestről jelentik: A magyar kormány az utódállamokban maradt magyar nyugdíjasok érdekében már többször tett lépéseket az illető kormányoknál. Az utódállamokkal való kereskedelmi tárgyalásokat a magyar kormány igyekezett junktimba hozni a nyugdíjasok kérdésével. Arra azonban, hogy ezt a kérdést a közel jövőben minden utódállamban rendezzék, kevés a kilátás. Csehszlovákiával pusztán kereskedelmi jellegű tárgyalások fognak megindulni, Románia már ismételt kitért a kérdés rendezése elől, ellenben az S. H. S. királlyal folyó pénzügyi tárgyalásokon a nyugdíjasok kérdését is rendezni óhajtják és minden valószínűség szerint sikerül a két kormányoknak megfelelő megoldást találni.

— **A bécsi Karl Theater is bezárta kapuit.** Bécsből jelentik: A Karl Theaterben csütörtök este az előadást nem lehetett megtartani. Az alkalmazottak ultimátumot terjesztettek az igazgatóság elé, este hat órai lejárattal. Mivel nem kaptak kielégítő választ, nem voltak hajlandók fellépni. Az alkalmazottak közt a hangulat nagyon elkeseredett. Mindössze négy shillinget, negyvenezer koronát kaptak, legutóbbi fizetésükre. A színház vezetőségének tartozása a színház tagjaival szemben körülbelül egymilliárd koronát tesz ki.

— **Bécs egyik legforgalmasabb terén mellbeszurta magát egy ur-asszony.** Bécsből jelentik: Csütörtök délután izgalmas jelenet folyt le a Szent István téren, a legnagyobb forgalom idején. Egy asszony az autobusz megállóhelyén, ahol sokan várakoztak, hirtelen kést vett elő kezításkájából és mellen szurta magát. A mellette állók kicsavarták kezéből a véres kést, mások siettek a mentőket értesíteni. Ezalatt az asszony, akinek melléből szivárgott a vér, elájult. A mentők néhány perc alatt ott termettek, első kötetést alkalmazták és megállapították, hogy a sebesülés nem súlyos, mégis bevitték az asszonyt a kórházba. Az öngyilkosságra szánt nő Karas Lia, egy főtörzsorvos neje, aki válópörben áll férjével. Már többször követett el öngyilkossági kísérletet.

— **Athéni kereskedők suboticali látogatása.** A külügyminisztérium értesítette a Subotical Gyárosok és Kereskedők Egyesületét, hogy a plerous athéni görög kereskedelmi kamara harminc tagja tanulmányuton június 30-ikán Subotícára érkezik. A subotical Lloyd a másfél év előtti impozáns athéni vendéglátás viszonzásául ünnepélyes fogadtatást készít elő a külföldi vendégek számára. Az egyesület csütörtök esti ülésén tiztagu bizottságot küldött ki a program előkészítésére. A görög kereskedőket Szubotica városa szállásolja el a palicsi nagyszállóban és a nagyvendéglőben, a városi zenekar közreműködésével bankettet rendez tiszteletükre. Ugyancsak bankettet fog adni a Lloyd is, amelyre az egyesület tagjait meghívták. Felkérték a Lloyd tagjait arra, hogy a banketten minél nagyobb számban jelenjenek meg. A vendégek ittartózkodásuk alatt meg fogják tekinteni a nagyobb suboticali iparvállalatokat, a környékbeli mintagazdaságokat és Palics fürdőt. A részletes programot a bizottság hétfő délutáni ülésén fogják megállapítani.

— **Agrár-kommunisták agyonlőtték Szófia mellett egy bolgár hadnagyot.** Szófiából jelentik: A hatóságok értesültek arról, hogy az agrárkommunisták négy ügynöke Jugoszláviából Bulgáriába érkezett és a Szófia melletti Vrablicában tartózkodik. Csuparinov tartalékos hadnagy néhány rendőrtisztviselővel Vrablicába ment, hogy az ügynököket elfogja. Rá is talált rejtékhelyükre, ahol azonban revolverharc fejlődött ki és Csuparinovot az agrárkommunisták agyonlőtték, azután elmenekültek.

— **Kettős öngyilkosság egy bécsi szállodában.** Bécsből jelentik: Wiedenben egy szállodában tegnap este a személyzet gyanusnak találta, hogy egy házaspár, amely szerdán szállott meg az épületben, egész nap nem mutatkozott. Rájuk törték az ajtót és holtan találták őket. Az asztalon irás hevert, rajta néhány kusza sor: Megmérgeztük magunkat ciankállival. St. Ferenc bécsi vegyész, P. Gizella. Az öngyilkosok a szállóban ugy jelentették be magukat, mint a Neulenbachból való Stüpel-házaspár. Az öngyilkos férfiúról megállapította a rendőrség, hogy csakugyan bécsi vegyész, harminckét éves és egy olajgyár üzemvezetője.

— **Bécsben letartóztattak egy körözött magyar sikkasztót.** Bécsből jelentik: A budapesti születésű Szurda István kereskedőt, akit a budapesti bíróságok mintegy százmillió korona elcsikkasztása miatt keresnek, Bécsben letartóztatták. Szurda március 26-ika óta egy mariahilferstrassei hotelben lakott álnév alatt. Egy jószágigazgatóság is panaszt tett ellene, mert nyolcmillió koronát kicsalt tőle.

— **Gyűjtés a szuboticali Szokol-egyesület zászlójára.** A szuboticali Szokol-egyesület zászlójára, amelyet pünkösd vasárnapján szentelnek fel, az egyesület vezetősége gyűjtést indított, amely nagy sikerrel folyik. Az adományok között 100-tól 1000 dinárig terjedő tételek szerepelnek. További adományokat Petrovics Koszta városi főmérnök fogad el.

— **A francia kamara a marokkói kérdésben bizalmat szavazott a kormánynak.** Párisból jelentik: A kamara azt a javaslatot, hogy a marokkói kérdésben szavazzon bizalmat a kormánynak, 537 szavazattal 29 ellenében megszavazta.

— **Meghalt Plósz Sándor.** Budapestről jelentik: Pénteken reggel hirtelen elhunyt Plósz Sándor nyugalmazott igazságügyminiszter, az Akadémia tiszteletbeli tagja és másodlenőke, a magyar törvénykezést jognak hosszú évtizedeken át kitűnő tudósa. Plósz Sándor nevét és tudományos munkásságát világszerte becsülték. Az ő nevéhez fűződik az új polgári perrendtartás megalkotása, amelynek tervezője és később a parlamentben előadója is volt. Pünkösd vasárnapján fogják temetni az Akadémia oszlopcsarnokából.

— **Az amerikai Zeppelin tervezőjét és vezetőjét diszoktorrá avatták.** Dr. Eckenert, a friedrichshajeni Zeppelin-művek elnökét, aki a Z. R. III. léghajót Amerikába vezette, továbbá dr. Dürrt, a Zeppelin-művek főmérnökét, ma ünnepélyes keretek között a gráci műszaki főiskolán a műszaki tudományok tiszteletbeli tudorává avatták.

— **Horogkeresztesek inzultáltak Bécsben a járókelőket.** Bécsből jelentik: Pénteken délből horogkeresztes fiatalemberek inzultáltak a zsidó külsejű járókelőket a Schotten-gasséban. A rendőrség három horogkeresztest letartóztatott.

— **A Mussolini—D'Annunzio találkozás.** Rómából jelentik: Mussolini csütörtök este elhagyta a Gardonet Tey zserint a látogatásnak egy héttel tartólna tartania, de csak két napot tartott. D'Annunzio és Mussolini, mielőtt elmentek egymástól, az olasz királyhoz közös üdvözlőt írtak küldtek és ebben tiszteletüknek a tak kifejezést. A király válaszában azt a kívánságát fejezte ki, hogy következzen el a sávek egysége, amelyet a hazaküldt fiaitól. Mussolini elutazása után a környék fasisztái D'Annunzio tiszteletére fátylászmenetet rendeztek. A fasiszták üdvözlésére D'Annunzio kijelentette, hogy minden olasznak meg kell tisztulnia a tármázs szenvedélyétől és a tulságosan hangos színlátszástól.

— **Kiutasítják a prágai szovjet-követséget.** A prágai Bohémia jelenti: A prágai kormány a legutóbbi időben fokozott figyelemmel kíséri az itteni szovjetkövetség működését. Bécsen kívül ugyanis Prága az európai bolsevista agitáció középpontja. A kormány elhatározta, hogy az ujonan kinevezendő szovjetkövet megbízó-levelét nem fogadja el és ki fogja jelenteni, hogy a szovjetkövetség a diplomáciai korrektesség előírását túllépte. Kormánykörökben úgy tudják, hogy a szovjetkövetség minden tagját kiutasítják Prágából.

— **Az országos grandrabbi becskerekai beiktatása.** Becskerekéről jelentik: Alkalay Izsák dr. országos főrabbi becskerekai beiktatása június 14-ikén fog ünnepélyes keretek közt megtörténni. A hitközség vezetősége által megállapított program szerint a hitközség küldöttsége a város határánál fogadja az országos főrabbit, akinek tisztelőre diszközgyűlést és ünnepi szentiszteletet tartanak és bankettet rendeznek. Az ünnepélyes beiktatáson a vármegyei és városi hatóságok is részt vesznek.

— **A Mladozs-Ifjuság 'diáklap második száma érdekes tartalommal június 5-én jelenik meg.** Kapható a „Jedinstvo” könyvkereskedésben Szubotican.

— **Egy halászhajó katasztrófája.** Londonból jelentik: A Medway-n rendezett vitorias-regatta alkalmával egy bálna-halászhajó megfeneklett. A legénység három embere vízbe fult, a három másik matrózt megmentették.

— **A szombori sakkverseny eredménye.** Szomborból jelentik: A Beograd-kávéház házi sakkversenyén — amely most fejeződött be — bajnokok lettek Schöffner Ferenc és Lengyel Zoltán. 2. Lukács István és Singer Emil. 3. Fehér Camill. 4. Ifkovics Kálmán. A bajnokok, valamint a második és harmadik helyezett értékes jutalmat kaptak.

— **Határozás.** Szajánból jelentik: Herresbacher József nyugalmazott elemi iskolai igazgató-tanító nyolcvanegy éves korában Szajánban meghalt. Halálát fia, Szaján község esperesplébánosa és kiterjedt rokonság gyászolja. Temetése csütörtökön folyt le nagy részvét mellett.

— **Nyomor és óplum.** Budapestről jelentik: Csütörtökön este egy fiatal házaspár akarta eldobni magától az életet a nyomor miatt. A Dob-uca 51. számú házban lakott Balta Fábán nyugdíjas továbbshzolgáló altisztnél veje. Bigelbauer Jenő huszonegy éves rendőrdíjnok és tizenkilenc éves felesége. Az egyik elsőemeleti szobakonyhás lakásban húzódtak meg és nagyon szűkösben éltek. Miután már napok óta semmi pénzüik sem volt, Bigelbauer egyre elkésredettebb lett, sőt tervvel foglalkozott és állandóvá vált idegessége átragadt az egész családra. Csütörtökön a rendőrdíjnok és felesége vizet öntöttek egy pohárba, abba morfiumot és ópiumot kevertek, majd közösen megitták. Mindkettőjüket eszméletlen állapotban találták meg hozzátartozóik. Állapotuk súlyos.

— **Megmérgezte magát mert meghalt a gyermeke.** Novisadról jelentik: Szabó Sándor cipőtisztító Deák-uca 22. szám alatti lakásán pénteken délelőtt zsirszó-dával megmérgezte magát. Öngyilkosságának az az oka, hogy nem tudta túlélni gyermekének halálát, akit szerdán temetett el. Súlyos állapotban szállították a kórházba.

— **A topolai dalárda működő előadása.** A topolai dalárdaegyesület műkedvelőgárdája május 31-én pünkösd napján a Polják-féle vendéglőben táncmulással egybekötött műkedvelő-előadást rendezt. A műkedvelőgárda a »Juhász legény szegény juhász legény« című népmelvelvonásos népszínművet fogja előadni. Előadás után a dalárda több énekszámmal lép fel.

— A »csontszáraz« Amerika. Amerikai hírek szerint Andrews helyettes pénzügyminiszter újra kiméletlen hadjáratot indított a pálinkacsempészek ellen. Eddig csak pénzbírsággal sújtották őket, amit a csempészetből befolyó óriási idővédelemből könnyen tudtak fedezni, ezentúl azonban börtönbüntetést fognak kapni. Andrews bizonyosnak tartja, hogy a lehető legrövidebb idő alatt nem lesz szeszital az országban és így igazán nemsokára »csontszárazság« lesz Amerikában.

— **Kített csecsemő.** Tiszaszentmiklósról jelentik: Csütörtökön a révészek a Tiszaparton néhány napos csecsemőt találtak. A Tiszaparton kített csecsemőt a csendőrmester akására vitette és vállalkozott arra, hogy a kis lelenecet felneveli.

Felkérjük az összes kereskedelmi alkalmazottakat, hogy vasárnap d. e. 10 órakor a »Nádor«-kávéházban fontos megbeszélés végett jelenjenek meg. Az egybehívók.

Női- és gyermekfehérneműt a legutányosabb áron a »Dama« fehérneműszalon készit Tolstojeva (Ódor-u.) 21.

Új orvos. Szilárd (Rockenstein) Tibor, suboticei lakost, a bécsi egyetemről, hó 7-én orvosdoktorrá avatták.

Állandó Ford sofőrtanfolyamot kezd június 1-től gyakorlati és műszaki kiképzéssel okl. gépész mérnökök vezetésével American autó, Weigand & Co. autorizált Ford képviselete. Subotica, Paje Kujundžića ul. 4. Telefon 447.

SPORT

Körmérkőzések Szomborban. Pünkösdi két napján Szomborban érdekes körmérkőzések lesznek, amelyeken a Szombori Sport, az Amateur, a beogradi Jedinstvo és a Szuboticei Sport csapatai vesznek részt.

Sportkiállítás Zagrebban. Zagrebból jelentik: A zagrebi múzeum alkalmával rendezendő sportkiállítás augusztus 8-án nyitják meg. A sportkiállítás rendezőbizottságának elnöke Prevedán Ferenc.

Jack Dempsey boxolni fog Európában. Dempsey, a jelenleg Párisban tartózkodó boxbajnok eredeti szándékától eltérően elhatározta, hogy Olasz- és Németországban néhány exhibition-mérkőzésen vesz részt.

Bécs:
Hakoah—WAC 1:1 (0:0.) A Hakoah csak az első félidőben játszott jól.

KÖZGAZDASÁG

A noviszadi Zadruzna Banka likvidálja fiókjait

A noviszadi Zadruzna Banka szanálására alakult beogradi és vajdasági bankok szindikátusának sikerült a betevőket és hitelezőket megnyugtatni, úgyhogy a szanálási műveletet sem a hitelezők, sem a betevők nem zavarják meg és ezáltal lehetővé vált a bank három fiókjának kedvező feltételek mellett való likvidálása.

A szanálást végző szindikátus 900.000 dinárért eladta a Zadruzna Banka vrsaci fiókjának banképületét a vrsaci Szerb Iparbanknak, továbbá 800.000 dinárért a bank pancevói fiókjának székházát egy magánosnak, míg a bank pancevói fiókja önálló bankká alakult át és ez 250.000 dinárt fizetett a bank palánkai épületéért. A három banképület értékesítése nagyobb összeget juttatott a banknak, mint amennyire eredetileg számítottak.

A Zadruzna Banka ezenkívül a becskeréki bankpalotája értékesítése ügyében párhuzamos tárgyalásokat folytat két beogradi bankkal, amelyek meg akarják venni a bankfiók céljaira épült házat. Az egyik ajánlattevő két millió dinárt ajánlott fel, de a bank 2.150.000 dináron alul nem hajlandó az épületet eladni.

A Zadruzna Banka legutóbb Mihajlović Dimitrije nyugalmazott alezredest, az intézet egyik nagyrésztvényesét választotta meg elnökévé.

Ha a szanálási műveletek az eddigi eredményes módon tovább folynak, a bank augusztusra rendkívüli közgyűlést hív egybe, amelyen a szindikátus már minden részletre kiterjedő szanálási tervet terjeszt a részvényesek elé. Minden valószínűség szerint nemcsak a betétek és adósságok százszázalékos kielégítése válik lehetővé, de a részvényesek is nagyrésztben való kártalanításukra számíthatnak.

Sok az üres vagon. A közlekedésügyi miniszter 14.733—925. számú leiratával értesítette a kereskedelmi- és parkamarákat, hogy a boszniai vonalakon ezerkét száz üres vagon áll és más vonalakon is sok üres feherkocsi vesztegel, úgyhogy az eddigi vagonhiánnyal szemben nagy felesleg van vasúti kocsikban. A minisztérium ezért felszólítja

a kereskedőket, hogy ezt a körülményt felhasználva most igyekezzenek szállítási feladataikat, elsősorban a tüzifa- és szén-szállítványokat lebonyolítani, nehogy a gabonakiviteli idény megindulásával ismét kocsihány álljon elő. Egyben figyelmezteti a minisztérium a kereskedőket, hogy érkező küldeményeiket mielőbb vegyék át az állomásokon, mert különben kénytelen lesz a fekbérek aranyparitására felelni és egyéb rendszabályokat is alkalmazni.

TŐZSDE

A dinár külföldi árfolyamai 1925. május 29.

Zürich deviza 8.55.
Budapest deviza 1160—1168, valuta 1140—1162.
Prága deviza 55.125—55.625, valuta 55.25—55.75.
Berlin deviza 68.7—68.9 millárd márka, valuta 69.2—69.6 millárd márka.
Bécs deviza 1163½—1167½, valuta 1160—1166.
London deviza 293.
Newyork deviza 165.5.

Zürich, máj. 29. Zárlat: Beograd 8.55, Páris 25.925, London 25.12, Newyork 516.75, Brüsszel 25.575, Milanó 20.625, Amsterdam 207.60, Berlin 123, Bécs 0.007280, Szófia 3.70, Prága 15.325, Varsó 99.25, Budapest 0.007275, Bukarest 2.45.

Beograd, máj. 29. Zárlat: Páris 306.80, London 296.50, Newyork 60.85, Geni 11.8550, Milanó 242.90, Berlin 14.57, Bécs 8.59, Prága 181.20, Budapest 8.60, Bukarest 28.35.

Zagreb, máj. 29. Zárlat: Páris 3.04—3.09, London 296.45—298.45, Newyork 60.45—61.25, Zürich 1176—1186, Trieszt 2.4250—2.4550, Berlin 14.3750—14.7250, Bécs 8.54—8.66, Valuták: Dollár 59.70—60.50, Lira 2.43—2.46.

Noviszadi terménytőzsde, máj. 29. Egy napi szünet után közepes forgalom mellett az árak változatlanok. Tengeri, bácskai VI. 205 dinár, bácskai dunai halóállomás R. K. ab Noviszad 197.50 dinár, bácskai dunai hajóáru R. K. 204.50 dinár, bánáti Szentá paritásban 195 dinár, szerémi 195 dinár. Forgalom: tengeri 1000 mm.

Szentai gabonapiac, máj. 29. A mai piacon a következő árak szerepeltek: Buza 460 dinár, Árpa 260 dinár, sörárpa 300 dinár. Tengeri 190 dinár, vasútra

180 dinár, halóba 195 dinár, július—augusztusra 200 dinár. Zab 260 dinár. Muzharmag 240 dinár. Köles 250 dinár. Heremag 1700 dinár. Bab 270 dinár. Rozs 280 dinár. Liszt 0-ás GG. 700 dinár, 2-ös 660 dinár, 5-ös kenyérliszt 600 dinár. Takarmányliszt 440 dinár. Korpa 200 dinár. Irányzat lanyha.

Budapesti terménytőzsde, máj. 29. A terménytőzsdén nyitáskor a promptbuza gyengén, a határidős új buza szilárdan tartott. Csikágóban a promptbuza 1.75 centtel drágább, a július és a szeptemberi határidős buza 2—4 centtel drágult. Newyorkban a májusi buza 3 háromnyolcad centtel emelkedett. A rozs ára jelentéktelenül változott, csupán a szeptemberi rozs drágult 1.25 centtel.

Csikágói gabonátőzsde, máj. 28. Buza prompt 172.75, buza prompt 169.325, buza májusra 170.25, buza júliusra 165.325, buza szeptemberre 161.25. Tengeri prompt 2. min. 116, tengeri májusra 116.25, tengeri júliusra 118.875, tengeri szeptemberre 117.75, zab májusra 47.75, zab júliusra 48.325, zab szeptemberre 48.625, Rozs májusra 117.25, rozs júliusra 119, rozs szeptemberre 117.5.

Newyorki gabonátőzsde, máj. 28. Buza őszi vörös 209.875, buza őszi kemény 189.325. Tengeri 127.875.

Az irányzat búzánál tartott, tengerinél alig tartott

EGY ADAT

AMELY MINDENKIT ÉRDEKEL

Bőrtisztáltságot és az arc időelötti vénülését legtöbbször a felhámsovét kiszáradása okozza. A

CRÈME SIMON

biztosítja a bőr rugalmasságát és megőrzi az arc fiatalosságát és szépségét.

Ezt a kitűnő arcpolcsert a nedves bőrre kell kenni közvetlen mosás után olyképen, hogy a krémet az ujjunkkal az arpra óvatosan, de alapos dörzsöléssel felkenjük. A felhámlikacsát teljesen felszívják ezt a szert, amely nem hagy maga után semmi nyomot vagy fényességet.

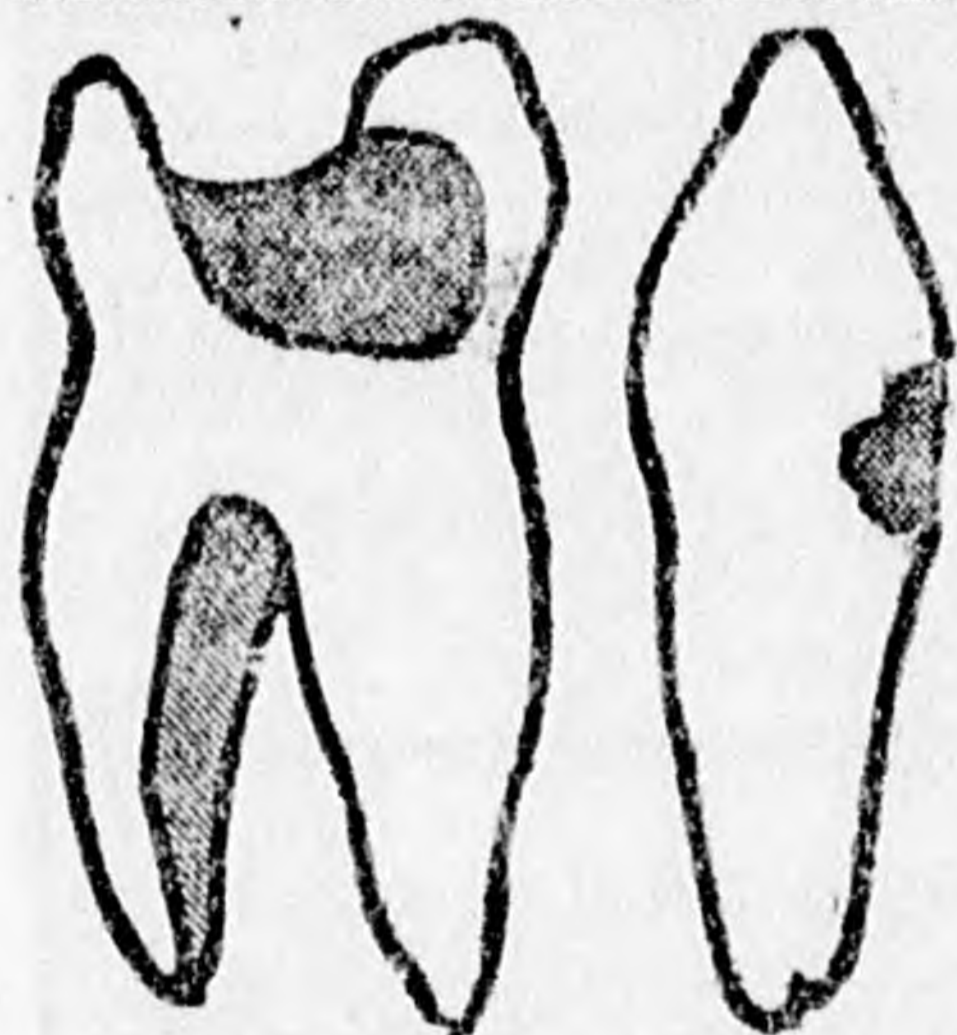
SIMON CRÈME, PUDER és SZÁPPAN

PARFUMERIE SIMON

59 Fg. Saint-Martin PARIS

MINDENÜTT KAPHATÓ!

3316—14

Lyukas fog vagy rothadt fog

A fogfájás egyike a legkinzőbb fájalmaknak, de könnyen elkerülhető, ha a fogakat rendszeresen és helyesen tisztítjuk. A legtöbb esetben a fogfájást egy lyukas fog okozza. A lyukas fog a szájbán végbemenő rothadási és erjedési folyamatok következménye, mert ezek idézik elő a félelmetes fogrothadást. Ebből világosan következik, hogy meg kell akadályozni a rothadási és erjedési folyamatokat a szájbán, ha el akarjuk kerülni lyukas fogak képződését. Ezt a legbiztosabban úgy érjük el, ha megszokjuk az Odol-lal való antiseptikus (rothadást gátló) szájölögetést. Ne tessék azonban bennünk félreérteni! Nem akarjuk az Odolt mint fogfájás elleni csodaszert feldicsérni, az Odol a fogak mindennapos tisztántartására és ápolására szolgál és nem fogfájás elleni orvosság. Mi csak azt mondjuk, hogy a fogfájásnak legtöbbszörre egy lyukas fog az oka és hogy lyukas fogok képződését következetes szájapolással el lehet kerülni, sőt el is kell kerülni. Fontos azonban, hogy a szájapolást következetesen naponta és egy valóban antiseptikus folyadékkal végezzük. A fogporral vagy fogkrémmel való tisztítás, mely meglehetősen el van terjedve, egymagában nem elegendő, mert nem éri el a rothadás legveszedelmesebb fészkeit (a zápfogak hátsó falát, fogközöket stb.) Az Odol kitűnően bevált mint okvetlenül biztos hatású antiseptikus szer. Az Odol megtisztítja a szájat és a fogakat minden maró anyagtól és rothadási terméktől. Aki következetesen reggel, délben és este Odol-lal öblíti száját, az egyszersmindenkorra védve van rothadási és erjedési folyamatokkal szemben. Sürgősen és a legjobb lelkiismerettel ajánljuk tehát mindenkinek, aki száját és fogait egészségesen akarja tartani, hogy szokja meg az Odol-lal való rendszeres szájapolást.

Modern hölgy csak GODIVA crémet használ. FEUER JÁNOS vegyész-mérnök, kozmetikai laboratórium SUBOTICA, Trenkova ulica 15. szám.

NYILTTÉR.

Felhívás

e Sreća kiházasító egyesületbe való belépésre.

Alulírott alapítók Suboticán „Sreća“ (Szerencse) néven kiházasító egyesületet alapítottunk.

Az egyesület tagja lehet minden állampolgár nemre és felekezetre tekintet nélkül, aki a felvételnél 50 dinárt befizet s kötelezi magát arra, hogy minden házasságkötés után befizet 50 dinárt. A belépéskor a belpési díjon felül még két pótdíj fizetendő be, a felvételi díjjal együtt tehát 150 dinár.

Az egyesület a segélyeket következőképpen folyósítja:

1-25 házasság után	20.000—	dinárt,
26-50 " "	25.000—	"
51-75 " "	30.000—	"
76-100 " "	40.000—	"

101 házasságtól kezdve minden házasulandónak 50.000—

Egyéb, a belépőket érdeklő kérdésekről az alapszabályok nyújtanak bővebb felvilágosítást, amely mindenkinél rendelkezésre áll.

Társaságunk a legtisztább erkölcsi alapon áll és arra törekszik, hogy a tagok érdekeit a legönzetlenebbül szolgálja.

Felhívjuk a közönséget, hogy lépjen be az egyesületbe, amelynek aláírásait a Kurir könyvkiadó cégnél (Subotica Vilsonova ul.) vagy az alapítóknál szerezheti meg.

Prótić Márko gör. kel. lelkész, Szántó Róbert ev. lelkész, Dr. Gerson József főrabbi, Pániy Antal starakunijai polgármester, Fischl Pál bank-cégvezető, Kalmár Jenő nyug. biztosítási igazgató, Szávic István vasúti főmérnök, Dr. Havas Emil ügyvéd, Nozdrovicki Zoltán vasúti mérnök, Schwimmer Béla és Kosztics Sándor a Kurir tulajdonosai, Prodánovics Stévo banktisztviselő.

A KOSZORÚ

Irta: Maurice Level

Beigené már majdnem benyitott a boltba, de egy pillanatra visszafordult férjéhez:

— Nos, mit gondolsz?
— Nem tehetünk mást, — felelte Beige ur. — Vendégeik voltunk, ebédeltünk náluk, ezt az udvariasságot nem tagadhatjuk meg tőlük; meg aztán, Colinon régi barátunk...

A virágárusító nő rájuk mosolygott:
— Csak egy pillanat, kérem... azonnal rendelkezésükre állok...

A boltban a hervadó rózsák és krizantémek halott illata elkeveredett az áporodott levegővel s ez melankólikus gondolatokra készítette a házaspárt:

— Milyen jelentéktelen holmi az ember!
— Képzeltetted, hogy bánkodik szegény felesége...

— Hja, ez az élet... — állapította meg mély bölcseséggel Beige ur.

Az elárúsító nő feléjük fordult: — Szolgálhatok?
— Halotti koszorúra lenne szükségünk, — mondta Beigené.

— Nagyon szép rózsáim vannak, pármal ibolyák...

— Idősebb urról van szó, — vetette ellen Beigené.

— Akkor talán nefelejtésből...

— Valami ilyesfélé, — mormogta magában Beige ur. — És mennyibe kerülne a dolog?

— Mostanában drága a virág, százötven frankot is rá kell számni ebben az idényben...

— Mi pedig csak ötven frankot szántunk rá... Az elárúsító nő elgondolkozott.

— Ötven frank!... Csinálhatnánk talán szalma-
virágból vagy futórózsából koszorút, sok levéllel, ez komollyá teszi...

A házaspár hosszas töprengés után a futórózsá mellett döntött. Az elárúsító nő megígérte, hogy a megadott címre elküldi a koszorút, mire mindketten meggyugodva tértek haza.

Másnap reggel a Beige házaspár az alkalomhoz illően öltözködött föl. Beigené levette kalapjáról a divatos zöld tollat s Beige ur valamelyik fiókból egy pár fekete kesztyűt kotorászott elő. A gyászoló családnak már illő szomorúsággal állítottak be. A koporsót még nem vitték el s az első szobában a fal mentén koszorú koszorúra tornyosult. Az övéket nem látták sehol, tehát beljebb mentek.

Beigené az özvegy karjaiba omlott, Beige ur pedig melegen szorongatta az elhunyt Colinon fiának kezét. A részvénytájékoztatóra azonban nem maradt sok idő, mert az újonnan érkezők elsodorták őket.

— Szegény emberek, — sóhajtott Beige ur őszinte meghatottsággal.

Hítvese a lépcsőn lefelé menet hirtelen megállott.

— Láttad a koszorút? — kérdezte izgatottan

— Nem kellene érdeklődnünk?
— Hagy' gondold!...

Kinn az utcán csendes kitartással esett az eső. A gyászolók feje fölött esernyőceán imbolygott, Beigené azonban most már fokozódó izgatottsággal kereste a koszorút. Végre az egyik kocsin megpillantotta s meglökte férjét.

— Nagyon sikerült — mondotta elégedetten Beige ur.

— De a helye nem sikerült — válaszolta elkésredve Beigené. — Most meg az egyik szolga teljesen letakarta egy másik koszorúval!

— Ne félj, ez csak ideiglenes, — próbálta megnyugtani a derék hitves, akinek egy esőcsepp pontosan a nyakába hullott úgy, hogy dermedten rázkódott össze.

A gyászmenet megindult, de a koszorú nem került többé elő. Beigené kiszáradt torokkal mondta:

— Nincs többé sehol!

— Dehogyan is nincs... nézd csak... ott az ibolyák alatt... Most már aztán menjünk, fiam, mert itt csak meghül az ember, ettől pedig nem támad fel szegény barátunk...

— Menj, ha akarsz; én látni akarom a koszorút...

Kocsiba ültek. Beige ur kezdetben az elhunytól beszélt, de felesége csak félfüllel figyelt rá. Egyszerre csak indulatosan kiáltott fel:

— Én megöleltem Colinonét, s meg egy szóval sem köszöntö meg a koszorút...

— És ha nem küldtünk volna semmit?...

A temetőhöz értek. Mikor a koporsót elhantolták, a koszorúkat eltérgettek a friss sírhalmon. Egy pillanatra úgy látszott, hogy a futórózsá a diszhelyre kerül, de az ibolyák és krizantémek megint elborították.

— Gyerünk! — szólt elkésredve Beigené.

— Legalább bucsuzzunk el tőlük...

— Nem, nem, — eleme volt az udvariasságból! Akárki hal meg közülük, többé ugyan nem küldök nekik virágot.

"DAMA" FEHÉRNEMÜSZALÓN

Felhívjuk a hölgyek figyelmét a nálunk készült fehérneműkre.

Garnitúrák

anyaggal együtt, ing és nadrág már 140 din.-től e legszebb kézimunkával teljesen készen. Azonkívül hálóingek, jum-perlejtűchenek, kombinék, ingbugyik, ágyneműk, abroszok, siorok készülnek a legszebb kivitelben.

Tolstojeva (Ódor) ul. 21. sz. alatt

PÉCS-SZABOLCSI SZÉN és BRIKETT
és pedig kétszer mosott kovácsszén. kockaszén ipari célra, ugymint
SALGÓTARJÁNI DARABOS SZÉN
cséplési célra legolcsóbb napi árak mellett elvámolva franko bármely állomásra, továbbá
i-a SZÁRAZ VILLÁZOTT FASZÉN
pormentes, szivógázmotoros üzemre nagyon alkalmas, ajánlunk mindenkor pontos szállításra — legolcsóbb árak mellett
DANICA FAIPAR OSÍJEK
Telefon 4-04. Desatličina ul. 27.

FERD. PIATNIK & SOHNE WIEN
PIATNIK NÁNDOR és FIAI BUDAPEST
KÁRTYAGYÁRAK
kizárólagos képvisellete egész Jugoszlávia területére
F. BEDŐ SUBOTICA
Šence ul. 19. Telefon 438.
Tekintettel a forgalomban lévő hamisított bélyegzők kártyákra, csak a nálam vásárolt kártyákért vállalok felelősséget

Fiatal hajószállítmányozási HIVATALNOK
aki a szerb, német és magyar nyelvben jártas, azonnali belépésre kerestetik.
Ajánlatok „Hajóhivatalnok” jellegre a Bácsmegyei Napló novisadi fiókkiadóhivatalához intézendők.

RIPSZROLLÓK DAMASZT- és FAROLLÓK
legolcsóbbak, legtartósabbak és legjobbak
Vidaković Testvérek Zagreb, Ilica 40.
Képviselők egész Jugoszláviára kerestetnek. Nagy kereset.

WEITZENFELD és TÁRSA
Alapítva: 1902. Subotica Telefon: 190 sz.
Távíratcím: Kenderipar. Iroda: Városi bérpalota.
Telep: Sentaí put.

AMERIKAI KÉVEKÖTŐMANILLA
Zsák, ponyva, kötél, zsinog, lópokrócok, butorszövet és kárpitos cikkek
Szőnyegek minden kiviteiben, kókusz futók és szőnyeg védők

FIATALABB TISZTVISELO
jó kereskedelmi képzettséggel, szerb-horvát, magyar és német nyelvismerettel
állandó alkalmazást nyer nagyobb gyárvállalatnál.
Ajánlatokat „Strebsam II-378” jelige alatt az Interreklam D. D. Zagreb, Štrossmajerova ul. 6. továbbít.

Neues Pester Journal
Telefon: 26-09, 26-10, 15-89, 23-31. 54. évfolyam Budapest V., Vilmos császár ut 34. szám.
Próbaelőfizetés 1 hónapra . . . 40.— dinár
Egy negyedévi előfizetés . . . 240.— dinár
A kereskedelmi körök legkedveltebb napilapja. Magyarország legjelentősebb politikai és közgazdasági napilapja. — Gyors hírszolgálat, mertekadó álláspontra a politika, közgazdaság és kereskedelem terén.
Mutatványszámot ingyen küld a jugoszláviai vezérképviselő: „LITERARIA” MAURO HEUMANN, SUBOTICA

Simon László és Társai
gépműhely, vas- és rézöntőde
Subotica, VI. kör, Tolstojeva ulica 27-29.
KÉSZIT: mindenféle gazdasági gépeket u. m. morzsoló, szecskavágó, borprések, borszivatyuk, malomberendezési vasrészeket. Mintá szerint vagy rajzok után vas- és rézöntvényeket. Magánjáró alkatrészeket és minden e szakmába vágó javításokat a legjutányosabb áron.
Nyomdagépek javító műhelye

BUTOR
tömör keményfa, elsőrangú gyártmány. Versenyen kívüli árak! Nagyban és kicsinyben. Teljes hálószoba berendezés i-a keményfából 4400 din.-től feljebb
Teljes ebédlő berendezés divatos 12.500 din.-től feljebb
Teljes konyhaberendezés fehérre lakkozott 1950 din.-től feljebb
„DOMUS” butorgyári-terakat Bernat Passing Novisad, Željeznička utca 105-107. Mitrovica, Planička-ul. 9-11.

Munkásadó bejelentő-ívek és munkás-adókönyvecskék

a legújabb pénzügyminiszteri rendelet alapján raktárról kaphatók

„MINERVA“ KÖNYVNYOMDA R. T. SUBOTICA

Mindenkinek MINDIG KELL Burgit Mimike Burgit
Egészen kicsi volt

„Mimike Burgit“ amikor észrevette, hogy a nagybácsikája a jól megtermett kovács, munkaközben kintól meggyötörve a kalapácsára támaszkodik és hol egyik, hol másik lábát emelgeti. Az ördögvigye el ezeket az átkozott tyukszemeket! dörögött a fogai között és úgy riordított „Mimike Burgit“ ra, hogy az majd halálra remül. Ne olyan hevesen kedves bácsi szót a kicsi kisereid csak messz ezzel a tapafzal, amit éppen most készítettem, tyukszemeket kiirtani, meglátod többet használ minden kéromkodásnál és fogesikorgatásnál. És a bácsi néhány nap múlva megszabadult gyöttrő szenvedéséről. EHLI a perctől kezdve az ő szekrényjében mindig van néhány doboz Burgit készletben. Még ma is Burgit az egyetlen azonnal és fájdalommentesen ható tyukszemirtő, mely mindenhol a széles világon közismert.

Őn személyesen is meggyőződhet ennek a szernek a kiváló hatásáról ha legközelebbi gyógyszerárban, vagy drogeriában egy csomag Burgit tyukszemtapasztalásról és azzal írja ki meggyötört lábujjainak kizsolt. Ne engedje félrezni magát, valami olcsó és értéktelen utánzattól, hanem helyezze szívére, hogy eredeti Burgit preparátumot ajának Önnek. Amennyiben az Ön bevásárló helyén nem volna kapható, úgy forduljon közvetlenül a vezérképviselőhöz az alanti címre:

Iván Svetec, Novomesto.

Kettős csomagok árai:
Burgit tyukszemtapasz dinár 9.—, Burgit talptapasz dinár 12.—, Burgit lábúrtó dinár 10.—, 12 kettős csomagolás dinár 100.—

Burgit G. m. b. H., Freilassing, Bayern.

Fontos! Őrizze meg! Folytatjuk!

Cipőüzlet megnyitása!
Van szerencsém a n. é. közönség szives tudomására hozni, hogy

cipőüzletemet
a „Bela Laia“-hoz, az Apolló épületében
Novisadon

(a városházával szemben) megnyitottam. — Állandóan raktáron tartok legkiválóbb minőségű cipőket a legolcsóbb árban. Kérem tekintsek meg a raktáramat vétkeztetés nélkül.

Kiváló tisztelőket

MAVRO POLLAK
NOVISAD

SÜRGŐSEN ELADÓ
Subotica legszebb és legforgalmasabb helyén
vendéglőnek és korcsmának
kiválóan alkalmas

HÁZ

A házban jelenleg is vendéglő van. A vendéglőhöz van 2 szobás komplett lakás. A jelenlegi vendéglő utcai frontja a házban levő 2 felmondható üzlethelyiséggel megnagyobbítható.

A vételár megegyezés esetén havi részletekben is törleszthető.

Cím a kiadóban.

Aki vérszegény, sápadt

vagy aki egyáltalán gyenge, az egészséget csakis a legújabb gyógyszerrel nyerheti vissza, melynek neve „FERRODOVIM“. Kiváló gyógyszer és valódi áldás a mocsaras és vizenyős területek lakóinak, ahol fiatal és öreg egyaránt szenved a maláriától és egyéb betegségektől. A FERRODOVIM emeli az étvágyat és bármely betegnek visszaadja erejét, frissességét és ismét egészségesé teszi a vért. Már 2-3 üveggel biztos eredmény érhető el. Ennek az áldásos gyógyszernek az eladását a közegészségügyi minisztérium engedélyezte. Megrendeléseket elfogad és a gyógyszert utánvétellel és portómentesen küldi:

pharm. mr. BOGDAN BOGDANOVIC gyógyszerész, Mostar (Hercegovina)
Egy üveg ára kimerítő használati utasítással 40 dinár.

A legolcsóbb és legjobb **fűzők** készítését elvállalom, kivitelű halcsont nélküli, valamint tisztítást, Haskötők orvosi rendezés után. javítást, alakítást

Gutai Ferencné, VII. kör, Ostojiceva ul. 29
2625

Beogradska Zadruga A. D.
Beograd

legrégibb (alapítva 1882. évben) hazai biztosító társaság nyújtja a legnagyobb garanciát.

Foglalkozik a biztosítás minden ágával

KÉPVISELI Suboticán és környékén a

Városi Takarékpénztár Suboticán
városháza I. emelet. — Telefon 400 sz.

Szerb és magyar nyelvet bírő ügynök kerestetik.

SENTÁN

a főtéren egy rőfös üzlet-áruval és helyiséggel együtt haláleset miatt eladó vagy átvehető. Érdeklődni lehet — Hartstein Jenő ékszerésznél Sentán.

V.-Beckerek környékén
350, 120, 400, 80 holdas földbirtokok, élő és holt felszereléssel — kisebb parcellákban is eladók. Holdja 5-6.000 dinár, 4-5 évi lefizetés. Buzával is fizethető.

4467 **BEGA**
hirdető és közvetítő
VELIKIBESCKEREK

RADIOAKTIV HŐFÜRDŐ
37.5°

RÖMERBAD
S. H. S.

RIMSKE-TOPLICE

SZEZON MÁJUSTÓL-OKTÓBERIG

Csúsz, rouma, női bajok, idegbántalmak ellen.

Penzió 80 dinártól kezdve.

Prospektus ingyen.

Milkó Izidor
ÚJ KÖNYVEI

- 1) Firenzei eset és egyéb elbeszélések
- 2) A miniszter barátja. Mosolygó történetek
- 3) Spekuláné és társai. Egy kötet vilámság
- 4) Asszonyok (Novellák és egyebek)
- 5) Irók és könyvek (Elbeszélések)
- 6) Baedeker írásaiból (Novellisztikus dolgok)

A „Világ“ a következőket írja a könyvekről: Mesélő kedvtől, mint Jókai, ironikus mint Mikszáth, kacagós mint Porzó, intelligens, mint Cholnoky, magyaros, mint Abonyi Lajos.

A hat kötet ára 320 din., egy kötet 60 dinár

Minden kötet külön is kapható a Bácsmegyei Napló kiadóhivatalában vagy a szerzőnél (Subotica, Zrinjski trg 28) a pénz előleges beküldése mellett.

Nemcsak érdekes megbízható

UJSÁGOT KAP
hanem

egy **VADONATUJ AUTÓT** vagy **TRAKTORT**

IS NYERHET

ha május 1-től kezdve felévre előfizet a BÁCSMEGYEI NAPLO-ra

Előfizetési ár felévre 270 dinár

Azok, akik nem előfizetők, hanem naponta olvassák a lapot, szintén részt vesznek a sorsolásban, ha április 1-től minden megjelent szám címlapját beküldik a kiadóhivatalba.

Nagy tömeg áru érkezett!

Pünkösdi nagy kiárusítás!

Harisnyia vásár

még eddig sehol nem létezett olcsó árakban minden vevő saját érdekében győződjenek meg

Róna Miksa

HUSPIAC

KORZÓ MOZI * LIFKA MOZI

május 30-31. és június 1.
Szenzáció luxus!
Arany moesár
 Hatalmas dráma az amerikai milliárdosok életéből, az arany és a gazdagság útca 6 felvonásban.
 A főszerepben:
DARY-MOLM
ERNST-RÜGKERT

KERT MOZI
 május 28-tól 31-g
ZORO és HURU
 a világ leggroteszkebb komikusainak feljöttével
Nagy kacagó előadások
 Szin e kerül a
Hetedik menyországban
 Két naplopó kalandjai 6 felvonásban.
 Előadások a 1. lovas divízió hangversenye. Az előadás kedvezőtlen idő esetén a teremben lesz megtartva.

APRÓHIRDETÉSEK

A próhirtés egy szó 1 dinár, vastagbetűs és emelkedészetesen számít. Legkisebb apróhirtés ára 10 din. Csak felbelyegzett jellegű leveleket továbbítunk. Kérdezőkódokhoz válaszbélyeg melléklendő.

Két önállóan dolgozó butorasztales-segéd állandó munkára felvétetik. Pinter Kálmán asztalos. Ada. 4635

VÉTEL-ELADÁS

KISS ZÁLOGINTÉZETE
 mindenféle értéktárgyakra kölcsönt ad. Zálogból visszamaradt cirka 500 méter sötétszürke finom gyapjuszövet, szállításra: v. férfi női raglán és télikabátok való. Ékszeres ruhák, kabátok, fehérneműk és minden más tárgy csak állandóan olcsón eladatnak. Subotica, I. kör. Bogovičeva (Kinizsi) ul. 12. 5697

Parkettázatok figyelmébe!

Bármily mennyiségű
1-a tölgyparkettát
 azonnal szállítok 4462
 sombri raktárámból

Spitzer Hermann
Sombor
 Telefon: 228 és 229

Megbízható fiatal nő gyermekekhez ajánlkozik június 1-re. Cim a kiadóban 4622

JÉG

Kapható minden mennyiségben a

Sombori Hengermalom r. t.-nál
 (Somborski mlín na valjke d. d.)
 Szállítható vasuton is. 4260

Vizsgázott sofiór állást keres. Cim: Schmolka hirdető-iroda. Novisad. Futoska 2. 4614

Tanoncot felvesz Szabó Imre szilgyártó. Somborski put. 4575

A zagrebi Jugos'avenski Oltóanyag Intézet Subotican Sencoe (Bem) ul. 17. alatt (Telefon 756.) Bácska részére oltóanyag depót létesített, hol az összes oltóanyagok eredeti, friss, hatásos állapotban gyári áron, állatorvos, gyógyszerész uraknak állandóan rendelkezésre állnak. Az oltóanyagok szakszerű kezelésével Kolonics Béla városi állatorvos urat biztuk meg, ki használati utasítást díjmentesen ad, ő maga is elfogad oltásokat.
 Jugoslovenski Serum Zavod Izagatósága
 Zagreb 4613

Ebédő, nappali és egy fehér hálószobabutor olcsón eladó. Transport d. d. — Telefon 836. 4570

Baranya községben. Magyarországban, egy ház, szántó- és szőlőföld, mind jókarban, SHS területén levő viszontbirtokért elcsereendő vagy eladandó. Bővebb felvilágosítással szolgál Trenner (Greci) most Sienkevičeva ul. 11. 4566

KÉKKŐ és RAFFIA
 a legolcsóbb napi áron Kereskedőknek előnyárak
Sugár Manónál
 Subotica 3552

Eladó egy 30—32 HP Astra szivógázmotor magánjáró. MÁV gyártmány, keveset használt. Jónas István asztalos. Bač (Bačka.) 4179

91 hold föld vetéssel, 12 öles hosszú épülettel, új motorkéivel (Fordson), 4 lóval, egymind a föld megmunkálására szükséges eszközökkel együtt, tehermentesen azonnal eladó 16.000 dinárért holdanként. Bővebbet Emil Petrovič, Jarkovac. 4585

Nehéz belga igáslovak eladók
 Bővebbet: OESKRBA, Sremska Mitrovica.

Eladó keveset használt, 42 colos malomjártat fállvannyal, kődaruval és egybár budai speciális malomkővel. Benesik István gazdálkodó, Bácska-Topola. 4538

Vöröshagyma
 fokhagyma, egyiptomi, megérett. Narancs, citrom, datolya, füge, nagyban és kicsinyben kapható KISS István déngyűmölésnél, Subotica. (Bartók templomával szemben.)

120 láncc föld nagyon szép gazdasági épületekkel, Subotica határában, azonnal eladó. Gergics Antal, barátok mellett. 4596

Eladó ház, villamosmegállóhoz közel, IV., Duliceva ulica 34. 4509

Eladó ház saroktelekkel rokoni okok miatt, minden elfogadható árban. Bicszak-telep 21. 4595

Pinesi-kutya eladó. Parhuzamos-ut 226. 4597

Sütőberendezés jutányos áron eladó. Hotel Aurora, Uzdin, Láng Lajos. 4492

Előnyomdabereendezést modernül és szakszerűen összeállítva legolcsóbban szállít

LEOPOLD SÁMUEL
 előnyomdabereendezési vállalat
SENTA (Bačka)
 4419

KÜLÖNFÉLE

Lakást két-három szobát mellékhelyiséggel keresek. Cim a kiadóban.

Patkányt, egeret egyetlen egy éjjelen át kiirtja véglegesen Európában egyedül létező biztos hatású »Rat Mort« irtószerem. 1 doboz 45, nagyobb 70 dinár utánvétellel. Kinek fenti állításomban nincs bizalma, kérje küldeményt utólagos fizetés ellenében. »Wertheim« féregirtóvállalata Zagreb, Marovska ul. 16. 4517

Két vagy három elegánsan butorozott lakás azonnal kiadó, esetleg konyhasználattal. Trumbičeva ul. 3. 4543

Uj zongorák diárok, csakis elsőrendű világmárkák, a leghosszabb lejáratú részletfizetésre kaphatók 10 éves időtárral. Legnagyobb választék az országban. Kaphatók Kain Lajos hangszerkereskedőnél Subotica Városháza. 2942

Láb- kéz- és hónaljzuzadásnál egyedüli biztos szer a Reform kenőcs és hintőpor. Hasonló nevű utánzásoktól óvakodni kell. Kapható minden gyógyszerboltban és drogériában dobozanként Din. 8.— árban — ahol nincsen, a készítőnél: Blum (Illés) gyógytár, Subotica, a főpostánál. 3590

Kétszobás lakás kiadó. — Háló- és ebédőbutorok eladók. Hoch asztalos. Palics. Bővebbet a gyógyszerárban. 4592

Szoba előszobával, irodának vagy lakószobának, a belvárosban kiadó. Ugyanott raktárhelyiség is kiadó. 4623

Palicsra villapartner kerestetik. Külön szoba, fürdőszobahasználat, esetleg teljes ellátással, szép, modern villában, Telefon 92.

Butorozott különbejáratú csinos szoba azonnal kiadó. Pietsch-ház. 4615

Gummbélyegzőt bármilyen nyelven készít Molnár József Subotica, Frankopanska ulica 25. Megrendeléseket a Bácsmegeyel Napló kiadóhivatala is elfogad.

Daruvary-Creme éjjeli használatra és az eredeti »Renée« Liliom - Creme nappali használatra a legideálisabb szepítőszerek. Kapható mindenütt, ahol nincsen a készítőnél, Blum (Illés) gyógytár, Subotica, a főpostával szemben.

HÁZASSÁG

Házasságokat előkelő, urivagyonos körökben diszkrétén közvetít Faragó rodája Budapest, Népszínház-utca 16. Céglizéstelen levelezés. Díjtalan felvilágosítás. 3803

Kérjenek ajánlatot és vegyenek

Mc. Cormick, Fordson és Körting

traktorokat

1, 2, 3, 4, 5 vasu ekével MÁV gépgyári golyós, csapágyas **cséplőgépeket** Mc. Cormick 1 1/2, 3 és 6 lóerős **petróleummotort** Szabadalmazott **Dorn főrekrostákat** aratógépeket, manillát, pótrészeket Eberhardt-féle **ulmi ekéket** Debreceni gépgyári gazdasági gépet, vetőgépet **Magánjáró átalakításhoz öntvényeket** **Schumacher Rezső** Stari Bečej 2058

FOGLALKOZÁS

16 házból való intelligens fiuk ékszerész-tanoncnak felvétetnek. Martin Bartoš. Bogovičeva ulica 20. 4281

Plissirozás, guvrirozás, gombbehuzás és előnyomda Aida kézimunkaüzletben. Csirkepiac, kisköz. 3747

Pünkösdi ünnepekre

1 liter **BOR** 8 dinár 4548
 kitünő jó
Nojcsék Géza
 fűszerkereskedő cégnél Subotica

Ponyva- és zsákvarrolány felvétetik Beck i Drugnál. Subotica, Jelašičeva ulica. 4557

Erstklassiges Kinderfräulein, womöglich Kindergärtnerin, mit Jahreszeugnissen, wird per sofort gesucht. Adresse in der Administration. 4498

Kinderfräulein womöglich Kindergärtnerin wird gesucht zu 2 kleine Kindern. Lajčo Basch, VI. Vukovičeva ul. 26. 4641

A Zagrebi Hrvatska Industrija Katrana

gyártmányai:

„Ruberoid“ és kátrány fedéllemez
 parafás szigetelőlemez, köszénkátrány, karbolineum,
 kátrány és kovácsszurok, facement, karbolsav-nyers,
 tovotta-gépzsir, köszénkátrány desztillált és
 közönséges stb., stb.

Képviselet és lerakat:

Piuković & Comp. Subotica

Sürgöncim: „Moravia“ — Telefon: 3—32.